

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Őfelsége, a király elutazott Londonból

Szombaton magánlátogatás: tesznek Brüsszelben, majd vasárnap a király és a nagyvajda Párisban lesznek. — Az olasz lapok szerint Anglia és Románia között legszorosabb gazdasági együttműködés jött létre

Lelkes fogadtatásban részesíti az ország a hazatérő királyt

Őfelsége II. Carol király közel háromnapos tartózkodás után, felejthetetlen fogadtatás emlékével ma elhagyta Londont. Három napon át nemcsak London, hanem a világ érdeklődésének központjában állott Románia uralkodója és maga az ország is. A világsajtó kimeríthetetlenül irt királyunkról és országáról és a legkülönbözőbb külpolitikai centrumokban egyaránt elismerő megítélésben részesült az az irányelv, amely mellett őfelsége országát kormányozza és az a következetes magatartás, amellyel Románia kifelé megnyilvánul, az európai népek megmozdulásainak tekintetében.

Az ország uralkodóját várja haza és a hazatérése előreláthatólag a nép szeretetének megújuló megnyilvánulása lesz. Őfelsége egy nagy európai hatalom légköréből hazatérve, acélos akarattal valósítja meg uralkodói programját, amely nem lehet más, mint minden állampolgár boldogulásának biztosítása.

ŐFELSÉGE ÉS A TRÓNÖRÖKÖS ELUTAZTAK LONDONBÓL

LONDON, november 18. II. Carol király és Mihai nagyvajda pénteken délelőtt 10 óra 20 perccor elutaztak Londonból. A Buckingham-palotából három autón mentek a Viktória-pályaudvarra. Az első autóban II. Carol király és VI. György angol király ültek. A Buckingham-palotától a Viktória-pályaudvarig vezető útvonalon hatalmas

tömeg gyűlt össze és lelkesen üdvözölte az uralkodókat,

akik mosolyogva köszönték meg az óvációt. A Viktória-pályaudvar zászlódszít őrített. A perro-

György angol király a jövő év őszén Bucurestibe jön

A fővárosi lapok a londoni sajtó nyomán azt a hírt közlik, hogy VI. György angol király 1939. őszén adja vissza II. Carol király látogatását. Az angol uralkodót a brit haditengerészet egysége kísérik el Constantiáig, ahonnan vonatral folytatja útját Bucurestiiig.

Londoni jelentés szerint: Őfelsége II. Carol király Londonból való elutazása előtt romániai hivatalos látogatásra hívta meg az angol uralkodó-párt. A meghívást VI. György király és Erzsébet királyné örömmel elfogadták. A látogatásra előreláthatólag az angol uralkodó-pár kanadai útja előtt kerül sor. A tervek szerint az angol király és a királyné először Brüsszelt majd pedig Bucurestit és végül Ankarát látogatják meg.

COMMEN KÜLLYMINISZTER ÉS LORD HALIFAX TÁRGYALÁSAI

Grigorcea londoni román követ csütörtökön délben a Belgrave Squareen lévő román követségi palotában dezsónát adott Petrescu Comnen külügyminiszter tiszteletére és ez alkalommal itt gyűltek össze az angol külügyminisztérium és a kereskedelmi minisztérium vezető tagjai. Résztvett a dezsónán lord Halifax külügyminiszter, Butler külügyi államtitkár, Sir Oliver Stan-

non Halifax lord külügyminiszter, a kormány tagjai, számos angol előkelőség, a londoni román követség tagjai és a román kolónia tagjai gyűltek össze, hogy búcsút vegyenek őfelsége II. Carol királytól és Mihai nagyvajdától. II. Carol király és Mihai nagyvajda elbúcsúztak VI. György angol királytól, a királyi család tagjaitól és a jelenlévő előkelőségektől, majd pedig felszálltak az udvari vonatba, amely a megjelentek üdvözlésében közben elindult Dover felé. Grigorcea londoni román követ Dowerig kíséri el II. Carol királyt. Miután őfelsége hivatalos látogatása befejeződött és Románia uralkodója utazását most már nem hivatalosan folytatja, a kíséretében csak Ernest Urdareanu udvari miniszter, valamint két hadsegéde maradt. Petrescu-Comnen külügyminiszter, Starcea főszertartásmester, Flondor udvari marsall és a kíséret többi tagjai egyenesen Bucurestibe térnek vissza.

Őfelsége Londonból való elutazásakor megjelentek az állomáson a Hohenzollern hercegnők, Őfelsége, II. Carol király unokahugai is. Az indulás idejének elérkeztek Őfelsége kezét szorított György királlyal, majd pedig a jelenlévők tisztelegése mellett beszélt a vagónba. Ezt megelőzően ugy a király, mint Mihai nagyvajda megölelte a Hohenzollern hercegnőket.

Az angol sajtó jelentése szerint őfelsége, II. Carol király Párisba való utazása előtt magánlátogatás tesz Brüsszelben. Az uralkodó Párisba vasárnap érkezik meg.

Londoni jelentés szerint csütörtökön őfelsége, II. Carol királyt a Buckingham-palotában meglátogatta a svéd trónörökös.

LEY KERESKEDELMI MINISZTER, SIR ALEXANDRE CADOGAN KÜLLYMINISZTERIUMI VEZÉRGAZGATÓ ÉS MEG SOK ANGOL SZEMÉLYISÉG. ROMÁNIA RÉSZÉRŐL OTT VOLTAK STARCEA, A KIRÁLYI UDVAR FŐSZERTARTÁSMESTERE, CESIANU KÜLLYMINISZTERIUMI KABINETIGAZGATÓ, FLONDOR UDVARI MARSALL, VALAMINT A ROMÁN KÖVETSÉG TAGJAI. A SAJTÓ RÉSZÉRŐL DIAMANCESCU IGAZGATÓ ÉS BIANU GAZDASÁGI TANÁCSOS JELENTÉK MEG.

Comnen külügyminiszter tegnap folytatta tanácskozásait az angol államférfiakkal és a Foreign Officeban újabb megbeszélés volt lord Halifax és Petrescu-Comnen között. Ez a megbeszélés hosszabb időn keresztül tartott.

AZ ÚJTIPUSU ANGOL HADIREPÜLŐ- GÉPEK NAGYON MEGNYERTÉK AZ URALKODÓ TETSZÉSÉT

II. Carol király londoni tartózkodásának harmadik és egyben utolsó napját arra is felhasználta, hogy ellátogasson Odihambe és Aldershotba és itt megtekintse a legmodernebb angol hadirepülőgépeket. Az uralkodó tiszteletére az itteni katonai gyakorlótéren nagy katonai felvonulást rendeztek, amelyen az összes egységek és fegyvernemek felvonultak. Kíséretében vol-

tak vicomt de Gort tábornok, a brit hadsereg vezérkari főnöke, Sir Kingsley Wood légügyi miniszter, Urdareanu tábornok udvari miniszter, Filiti ezredes, Mihaescu királyi szárnysegéd, Radu Ilie őrnagy, Iiescu kapitány, katonai attasé, Dumitrescu és Nicolae parancsnokok. Őfelsége ellépett a tiszteletére felvonult díszszázad előtt, majd megtekintette az angol légi haderő pompás új típusu gépeit. A repülőök különféle mutatványokat mutattak be a magas vendégek előtt, amelyek rendkívül megnyerték a király tetszését. A legnagyobb feltűnést a világ leggyorsabb repülőgépei: a Hurricane és Pitire keltezték. A program bemutatása alkalmával sor került a légvédelmi intézmények és eszközök megtekintésére és ezuttal különösen a léggömb hálózati akadályok nyerték meg őfelsége elismerését. A program befejezése után II. Carol király, Mihai nagyvajda és a kíséret az odihami tisztikasznóban ebédelték.

A katonai gyakorlatok alatt Románia zászlóját lobogtatta a szél.

ROMÁNIA AZ ANGOLOK ÉRDEKLŐDÉSÉ- NEK HOMLOKTEREBÉN ÁLL

A Viitorul mai száma cikket közöl a következő címmel: „A londoni tanácskozások fényes eredménye”. A cikkben a lap többek között az alábbiakat írja:

— Már most meg lehet állapítani az uralkodó angliai látogatásának gazdag eredményeit. Angliában, amely mindig mélységesen monarchikus, tradicionális és demokratikus volt, az uralkodó a közvélemény széles néprétegeinek rokonszenvét és csodálatát nyerte meg. Ennek a látogatásnak eredményeképpen

Románia ma az angolok érdeklődésének homlokterében áll.

Az ország presztízse és tekintélye jelentősen emelkedett. Románia erkölcsi és anyagi lehetőségei előtt Angliában megnyílt az út. Nem kell itt külön megemlíteni, hogy Angliában a közvélemény és a City véleménye döntő a politikában és főleg a gazdasági és pénzügyi kérdésekben. A látogatás nyomán pedig éppen ez a két tényező nyerte a legjobb benyomásokat az uralkodó személyéről, valamint azoknak a politikai és gazdasági eszméknek nyomán, amelyeknek a Guild Hallban elmondott beszédében oly nemes módon kifejezést adott. Nem fér kétség hozzá, hogy Anglia, amelyet szoros kapcsolatok fűznek Franciaországhoz, Európa délkeleti részében politikai és gazdasági tevékenységét a francia kormányval teljes összhangban fejti ki. Ezért őfelsége II. Carol király közeli párisi látogatását angol körökben annál nagyobb meglepéssel fogadják, mert ez röviddel megelőzi Chamberlain és Halifax párisi útját. A román politika uralkodó eszméjét őfelsége II. Carol király röviden a következőképpen fejezte ki:

Konzolidáció és békés együttműködés gazdasági alapokon.

Ez az eszme egyébként ma inkább, mint bármikor Nagybritánia politikájának is vezérfonalát képezi.

AZ OLASZ SAJTÓ ELISMERÉSSEL IR CAROL KIRÁLYRÓL

Róma, november 18. Az olasz sajtó tovább folytatja cikksorozatát, amelyben beszámol azokról a kivételes ünnepegekről, amelyekben II. Carol királyt és Mihai nagyvajdát Londonban részesítették. A lapok nagy meglepéssel vették tudomásul az angol sajtó hódolatteljes állásfoglalását a londoni látogatással kapcsolatban. Lelkölük őfelsége II. Carol király beszédeit és megállapítják, hogy milyen kitűnő angol kifejtéssel mondta el azokat és leírják a 800 meghívott vendég lelkesedését. Az olasz lapok egyöntetű megállapítása szerint Románia uralkodójának londoni látogatása azzal az eredményel fog jární, hogy

Anglia és Románia között a legszorosabb gazdasági együttműködés jön létre.

Előkészületek Ofelsége ünnepélyes fogadására

Előreláthatóan a jövő hét elején érkezik vissza az országba az uralkodó a trónörökös és kíséretével és ezt az alkalmat az ország népe felhasználja arra, hogy szeretetének és ragaszkodásának minden jelével elhalmozza. Fényes fogadtatást készítenek elő Ofelségének, hogy ezáltal mondjanak hálát azokért a felejtethetlen szolgálatokért, amelyeket az ország érdekében tett. Végig az utvonalon,

a határtól Bucurestlig virágosó fogja jelezni a királyi vonat útját.

Dombrovsky tábornok, Bucuresti első főpolgármestere felhívásban fordul a lakossághoz, adjon kifejezést szeretetének és hálájának a király és a nagyvajda-trónörökös visszatérése alkalmából. Az ünnepségen részt fognak venni a strájerek, a tanulóifjúság, a kulturális és a hazafias egye-

sületek. A nagyszabású fogadtatást a kormány és a főváros együttesen készítik elő.

OFELSEGE MEGÉRKEZÉSE CALAISBE
LONDON, november 18. Ofelsége Carol király és Mihai nagyvajda negyed és órákor hagyták el Dowert és Calais felé utaztak. Mint Angliába érkezésében, Románia királya visszatérében is a Sikh hadihajón tette meg az utat.

A Sikh brit hadihajó, amelynek fedélzetén II. Carol király és Mihai nagyvajda átkelt a csatornán, egy óra 20 perckor érkezett meg Calaisba. A hajóról történt leszállás alkalmával Ofelségét Cesianu párisi román követ és Morin prefektus üdvözölte. A felsége vendég és a trónörökös 2.40 órákor különvonaton folytatta útját Brüsszel felé. A calaisi kikötőben a Bouclier nevű francia hadihajó legénysége tisztelettel az uralkodó előtt.

A belga király fogadta az uralkodót és a nagyvajdát a brüsszeli állomáson

Brüsszel, november 18. Pénteken, 16 óra 52 perckor a királyi különvonat fogadására a belga határra érkezett Radulescu Mehedinți brüsszeli román követ. Ugyancsak vele utazott Aspremont, a belga királyi palota főkanclárja, akit Ofelsége II. Carol király brüsszeli tartózkodása idején állandóan a királyi vendég szolgálatára rendelték. A belga fővárosban II. Carol király különvonata 18.55 perckor érkezett meg és

az állomáson Leopold belga király és De Flandra gróf fogadták.

Ofelsége II. Carol király, Mihai nagyvajda és kísérete a királyi palotában lettek elszállásolva.

Leopold király 20 órákor diszvacserát adott a királyi vendégek tiszteletére.

Carton de Wiart, a román-belga barátok társaságának elnöke és Radulescu Mehedinți a rádióban előadást tartottak a két nép és a két királyi dinasztia közötti kapcsolatokról. Szombaton 8 óra 05 perckor az uralkodó és kísérete Liègebe utazik különvonaton,

ahol meglátogatja a fegyvergyárakat.

Az uralkodó reggeli 9.10 órákor érkezik Liègebe, ahol ünnepélyes fogadtatást készítettek elő. A fegyvergyárak látogatása másfél óráig tart. Ofelsége II. Carol király különvonata már 12.50 órákor visszatér Brüsszelbe, ahol Leopold király dezsónét ad tiszteletére. A dezsóné szántalan románbarát előkelőség hivatalos. A dezsóné után Ofelsége II. Carol király kihagyatáson fogad néhány belga előkelőséget. Szombaton 16.10 órákor kivételesen ünnepélyes keretek között bucsuztatják el a déli állomáson a távozó II. Carol királyt és kíséretét.

Kamerun francia gyarmat akar maradni

Erélyesebb fellépést kíván a francia sajtó a gyarmatkérdésben

Páris, november 18. Az Excelsior című lap a gyarmati problémával foglalkozva azt írja, hogy Chamberlain és Daladier nyíltan megmondották véleményüket, de ezek a nyilatkozatok nem fognak véget vetni Hitler kancellár gyarmati igényeinek.

Sokkal erélyesebb és elhatározottabb intézkedésre lesz szükség.

mint amilyenek az elhangzott szavak.

Az angol-amerikai kereskedelmi szerződés aláírásával kapcsolatban az Excelsior azt írja, hogy Franciaországnak örömmel kell üdvözölni ezt a meg egyezést, amely a két nagyhatalom között létrejött, mert most Franciaország is ugyanazokat a vámkedvezményeket fogja megkapni, amelyeket Amerika Nagybritanniának biztosított és amelyek a viszonzás elvén alapulnak. A francia kormánynak minden valószínűség szerint szüksége lesz az amerikai nagyparra, hogy fegyverkezését meggyorsíthassa

és az amerikai rendelkezések ellenértékéért az Egyesült Államok ellenrendeléseket fognak tenni Franciaországban.

A francia Afrika-bizottság hivatalos köz-

leményt adott ki, amelynek értelmében teljes egészében magáévá teszi Daladiernak azt a kijelentését, hogy Franciaország — birodalom. Tul Franciaország kontinentális határain, az országgnak széles biztonsági zónára van szüksége a gyarmati vidékeken éppen úgy, mint a kontinensen.

Ezen a biztonsági zónán mulik nagy részben Franciaország jövője

és ezért ezt a zónát érthetetlennek tekintik. A bizottság tudomásul veszi a kormánynak azon elhatározását, hogy megőrzi a francia gyarmati birodalmat abban a formában, ahogyan azt a világháború végén megalakították. Hangsúlyozza, hogy a gyarmatbirodalom egy részének bármilyen formában való átengedése indokolatlan és a nemzet biztonsága szempontjából végzetes lemondást jelentene.

A kameruni frontharcosok Dualában (Kamerun) gyűlést tartottak, amelynek határozataiképpen táviratot intéztek Daladier miniszterelnökhöz. A táviratban arra kéri a miniszterelnököt, hogy Kamerunt továbbra is tartsák meg a francia zászló fennhatósága alatt.

Daladier hat évre akarja meghosszabbítani a mandátumokat

Páris, november 18. Politikai körökben úgy tudják, hogy Daladier december 6-án a parlamentől egyheti felhatalmazást kér és ez idő alatt

a kamara képviselőinek mandátumát hat esztendőre emeli fel.

Egy másik rendeletben pedig bevezetné az aránylagos választójogot és így időt nyerne Reynaud háromszétdős programjának végrehajtására. E három esztendő alatt felhatalmazás alapján kormányozna és csak időnként hívná össze a parlamentet. Ha a kamara megtagadná a felhatalmazást, akkor Daladier feloszlatja a parlamentet és új választásokat ír ki. Ez esetben ráérne hat hónap múlva összehívni az új parlamentet és ez alatt reméli, hogy megmutatkoznának a pénzügyi és gazdasági politikájának eredményei.

Hír szerint Daladier miniszterelnök felhívást akar intézni minden igaz köztársasági párti emberhez, hogy támogassák a kormány libóvítésében.

Amerika növeli légi-és szárazföldi hadseregét

Washington, november 18. Johnston, az Egyesült Államok hadügyi államtitkára Bostonban ma beszédet tartott, amelynek során bejelentette, hogy Roosevelt elnök kéri fogja a törvényhozást, hogy a hadirepülőgépek számát 9280-ra emeljük fel. Erre azért van szükség, mert a zeurópai hatalmak azzal fenyegetik Amerikát, hogy erősebb légi haderőt létesítenek az Egyesült Államokénál. Kéri fogják a szárazföldi haderő létszámának felemelését is.

Kárpátukrajna lett Ruzsinszko új neve

Felhatalmazást kér a csehszlovák kormány törvényrendeletek kiadására Kik a bűnösök Csehszlovákia régi külpolitikájáért?

Prága, november 18. A csehszlovák képviselőházban pénteken felhatalmazási javaslatot nyújtottak be, arra vonatkozólag, hogy az államélet ügyeit a köztársasági elnök és a kormány egyenlő részben intézhesse. A kormány az alkotmánymódosításig bármilyen intézkedéseket foganatosíthat, azzal a feltétellel, hogy azokat a leendő köztársasági elnök majd utólag ratifikálja.

A Havas iroda jelentése szerint a Kárpátalja autonómiára vonatkozó alkotmánytörvény a prágai parlament a szlovák autonómiáról szóló törvénnyel

együtt ratifikálja. Az alkotmánytörvény kimondja, hogy a rutének jószántukból csatlakoztak a csehszlovák köztársasághoz és számukra a legteljesebb autonómiát biztosították. Mindazokat a jogokat, amelyeket a szlovákok élveznek, a ruszinokra is kiterjesztik és Kárpátalját a jövőben Kárpátukrajnának nevezik. Kárpátukrajna külön kormánnyal rendelkezik majd, amelynek három tagja lesz.

A Danziger Vorposten című lap hosszú cikkben foglalkozik azzal a prágai jelentéssel, hogy a cseh fővárosban bizottság alakult, amely ki fogja vizsgálni a legutóbbi külpolitikai eseményekben bűnös személyek kilétét. A lap szerint e bizottság hét személyből fog állni: három képviselőből, két szenátorból és két jogászból. A bizottság a következő ügyekben fog kutatást folytatni:

1. Miért nem ment hivatalos látogatásra Benes külügyminiszter korábban Rómába, noha Chwilkowsky római nagykövet melegen felszólította erre?
2. Benes külügyminiszter, a Népszövetség tanácsának elnökeként miért nem javasolta a Népszövetségnek az Olaszország elleni szankciók megszüntetését, noha Chwilkowsky ezt is a legmelegebben javasolta?

3. Vajjon igaz-e, hogy amikor Delbosz két évvel ezelőtt Prágában járt, közölte a csehszlovák külügyminiszterrel, hogy Franciaország nem támogatja Csehszlovákiát mindaddig, amíg nem tisztázza Olaszországgal való viszonyát.

4. Igaz-e, hogy Hitler megmentésmadási szerződésre vonatkozó ajánlatát elutasította és ha igen, miért utasította el Benes és miért nem értesítette erről a csehszlovák parlamentet?

5. Igaz-e, hogy 1933-ban Lengyelország egy baráti szerződésre vonatkozó javaslatot tett s ha igen, Benes miért utasította el?

6. Igaz-e az, hogy a prágai szovjet követ értesítette a külügyminisztériumot, hogy Csehszlovákia nem számíthat Oroszország segítségére, mert az orosz kormány nem fegyverezheti fel az orosz parasztságot és Litvinov nem tartja tanácsosnak háborút kirombantani a bolsevizmus és nacionalizmus között.

Kifutófiuból miniszterelnök

**Ha megbukik, újságíró akar lenni Svédország kormányelnöke.
Svéd recept a gazdasági krízis ellen**

Stockholm, november 18. Stockholm egyik szerény, de poétikus külvárosi utvonala az Alstengatan. Több száz teljesen egyforma, betonból készült háromszobás bérvilla szegélyezi a széles utat, közelben fenyőerdők és a Mälár-tó szolgáltatója a környék „légellátását”. Többnyire kistisztviselők laknak itt, ahogy mondják „a gyerekek miatt, mert jó a levegő”. . . . A sokszáz szerény, amerikai kisvárosra emlékeztető ház egyike arról nevezetes, hogy itt lakik Per-Albin Hansson, Svédország népszerű miniszterelnöke. A svédok igen büszkéek miniszterelnökiük egyszerű, igénytelen házára, mely semmiben sem különbözik a többtől, „csak a balkon kicsit nagyobb” — mondják tréfásan.

Hansson miniszterelnök valóban a nép gyermeke, hiszen

pályafutását, mint kifutófiu kezdte egy malmói fűszerkereskedésben

és alaposan megismerte az életet, mielőtt Európa egyik leggazdagabb országának miniszterelnöke lett. A miniszterelnök népszerűségére jellemző, hogy

mindenkinek csak a keresztnevén szólítja,

a lapok is csak, mint „Per-Albin”, vagy „PA” említik a nevét, annyira fogalomná lett a személye hatévés kormányelnöksége alatt.

Aki látta Hanssont kis kertjében néhány rózsafaja közt, alig ismer rá a hatalmas miniszterelnökségi palota, a teljesen modern „Kanslihuset” dolgozószobájában. A királyi palota zöldfényű ablakai szinte vakítóan világítanak ide az erős, téli napsütésben és ez a patinás, nagyvilági környezet csak még jobban kihangsúlyozza a miniszterelnök rokonszenves, puritán egyszerűségét.

Megkértem Hansson miniszterelnököt, mondjon egyet-mást a mai Svédországról.

— Mit szeretne leginkább tudni? — kérdi mosolyogva a miniszterelnök.

— A legfőbb titkot szeretném tudni, miniszterelnök ur, azt, hogy minek köszönheti Svédország ezt a jólétet, ezt a csodálatos gazdasági egyensúlyt?

A SVÉD JÖLET RECEPTJE

— Erre van egy egyszerű recept, — mondja nevetve a miniszterelnök. — Mikor a krízis eléri Svédországot, a magángazdaság nem képes elég munkát adni, az állam annyi közmunkát ad, hogy helyreálljon az egyensúly. Így csináltuk 1932-ben is, mikor ideért a válság. Sikertült ezzel a módszerrel megusznunk a dolgot. Legközelebb, ha megint jön a mumus, újra ezt fogjuk csinálni — mert ez bevált és jó.

— És valószínűnek látszik, hogy újabb válság jön?

— Jelenleg nem, inkább

a teljes stabilizáció felé haladunk,

— mondja határozottan Hansson miniszterelnök.

— Természetesen nem zárkozhatunk el a külföldtől, ha ott baj van, ez minket is érint, de, mondom, felkészültünk minden krízis-eshetőségre.

Ezután külpolitikára terelődik a szó. A svéd lapok sokat írtak a napokban arról, hogy az északi államok felhagynak évszázados elzárkózó külpolitikájukkal és aktívan részt akarnak venni az európai kérdések megoldásában. Hansson miniszterelnök erre a kérdésre így válaszol:

— Nem hiszem, hogy megváltoznék az északi államok külpolitikája,

minden erőnkkel a béke megerősítésén dolgozunk továbbra is.

A Népszövetségtől jelenleg nem várhatunk sokat, nem bízhatjuk magunkat erre az intézményre, de azért tagjai maradunk, mert mégis csak a tagokon múlik, hogy Genf azzá legyen, amivé lennie kellene, a kölcsönös megértés és kiengesztelődés legfőbb fórumának.

ÉS A SIKER TITKA

De hagyjuk talán a politikát. Megkérem a miniszterelnököt, meséljen valamit saját csodálatos karrierjéről. Hogyan lesz az ember kifutófiából miniszterelnök?

— Apám napszámos volt, leginkább téglákat rakott az építkezéseknél. Én 12 éves koromban otthagytam az iskolát és a kifutófiu pályát választottam. Ez azonban nem elégitette ki ambícióm, — mondja nevetve a miniszterelnök, — ezért 19 éves koromban újságíró lettem egy stockholmi újságnál. Ez a mesterség igazi szenvedélyem, még ma is előfordul, hogy vizsztatérek hozzá, ha van időm.

Ha már nem leszek miniszterelnök, remélem, újra újságíró lehetek.

1917 óta vagyok a parlament tagja. 1920-ban lettem először miniszter.

Tizenegy embert tapostak halálra Kemal ravatalánál

Egy nap alatt 300 ezer ember vonult el a Ghazi koporsója előtt

ISTAMBUL, november 18. Kemal Atatürk ravatalához még mindig állandóan hatalmas tömeg vándorol, hogy lerója kegyeletét az elnök iránt. Legutóbb a tömeg áttörte a rendőrkordont és benyomult a palota kertjébe, ahol a ravatal áll. Főleg a gyermekeket taposták le és az eseménynek 11 halottja van.

A csütörtöki nap folyamán 300.000 ember vonult el Atatürk ravatala előtt és ez a zár-

doklás egész éjszaka tartott. Sokan elájultak a fáradtságtól. A Törökországot ért nagy veszteséget átérzi az egész nemzet. Csütörtökön 30 ezer diák gyűlt össze a köztársasági emlékmű előtt és megesküdtek, hogy hiven szolgálják fogják Kemal célkitűzéseit. A diákok gyászuk jeleül levették gallérjukat és mindent, ami ruháztukon fehér.

A temesi királyi helytartóság közigazgatási beosztása

A helytartóság öt megyéjében két törvényhatósági város van: Temesvár és Arad - Otthonok épülnek a közigazgatási hivatalok számára

Temesvár, november 18. A temesi királyi helytartóság vezértitkársága most készítette el és küldte meg a helyügyminisztériumnak a királyi helytartóság közigazgatási beosztásáról szóló részletes jelentését. A királyi helytartóság területén negyvenkilenc járási főszolgabíró és öt százötz jegyzőség működik.

A helytartóság öt megyéjében van két törvényhatósági város és pedig Temesvár és Arad,

három megyeszékhellyel bíró város: Lugos, Oravica és Déva, továbbá nyolc más város, ezerháromszázhetvenhárom község és hatvannyolc kisközség. A helytartóság területén tizenhárom gyógyfürdő létezik.

A királyi helytartóság már öt évre terjedő munkatervet dolgozott ki és ennek keretében a közigazgatás különböző hivatalai részére

otthonokat akar építeni.

Még mindig vannak községek, amelyekben a községi előjáróság, a jegyzőség és a főszolgabírósg berejt helyiségekben működik. Ezek számára öt éven belül mind külön épületeket emelnek és azért felszólították a helytartóság területén lévő összes községeket, amelyekben a közigazgatási hivatalok berejt helyiségekben vannak, hogy erről

haladéktalanul tegyenek jelentést

azzal, hogy milyen nagyságu és hány irodaszbával bíró házak építésére van szükség.

A temesi királyi helytartóság eddig egyházzak, iskolák és egyesületek támogatására, diákok ösztöndíjaira, beteg tisztviselők és mások segélyezésére összesen

három millió lejt utalványozott ki.

Az ezen célokra szolgáló alapok kimerültek és ezért a helytartóság újabb támogatásokat ezen a címen csakis a költségvetés módosítása esetén, vagy pedig csak az új költségvetés megszavazása után, áprilisban utalhat ki. Ennélfogva egyelőre felesleges mindennemű ily irányú kérvény benyújtása.

Németország visszahívta washingtoni követét

Pirov afrikai hadügyminiszter Hitlerrel találkozik

BERLIN, november 18. A Német Távíratok Iroda a következőket jelenti: Hans Dieckhoffot, Németország amerikai nagykövétét visszahívták Berlinbe tanácskozás céljából. Dieckhoff részletes jelentést tesz a külügyminiszternek az amerikai közvéleményről, valamint azon magatartásról, amelyet az amerikai közvélemény a kizárólag német ügynek tekintett kérdésekkel szemben tanúsít. Ez a magatartás Roosevelt elnök és más hivatalos személyiségek nyilatkozatai révén is kifejezésre jutott.

Ugyancsak a Német Távíratok Iroda jelenti, hogy a kedvező gazdasági hírek ellenére a tőzsdé mai ülésén is tartott a részvények esése. Bár csak néhány ezer részvény eladására történt

ajánlat, ez mégis több századnyi esést vont maga után. Az üzletkötések hiánya miatt egyes értékeket nem is jegyezték. A birodalmi kölcsön kötvényeinek árfolyama 135-re esett. Az angol fontot 11.775, a dollárt 2.5965, a frankot 6.585-ös árfolyamon jegyezték.

Pirov, a délafrikai köztársaság nemzetvédelmi és gazdasági minisztere Berchtsgadenben találkozott Hitler birodalmi vezérrel. A délafrikai miniszter ebédien vendége lesz a kancellárnak, majd meglátogatja München, ahonnan tovább utazik Berlinbe és itt találkozni fog Ribbentrop-al, Göring-el és Keitel tábornokkal, a német nagyvezérkar főnökével.

Az aranyér
bántalmakat - ártalmatlannak látszó - kezdeti állapotban sem szabad elhanyagolni.
Azonnali Goedecke féle ANUSOL végbél - kuppezelés sok kinos fájdalomtól menti meg.
ANUSOL

— Mi volt miniszterelnök ur legnagyobb riporter élménye? — kérдем azután.

— A legnagyobb? Talán 1918-ban írtam a legjobb riportomat, mikor meglátogattam az angolok főhadiszállását Franciaországban. Ez halatlannal érdekes volt, nem volt nehéz jól megírni . . .

— Most egy obligát kérdés: mi a jövő tervei?

— Erre csak egy obligát választ adhatok: minél nagyobb jólét a svéd népek.

A beszélgetés véget ért. Dél van, Stockholm, Európa legszebb városa, London s Velence csodálatos keveréke ilyenkor lüktet a legélénkebben, autók, gondolák és hattyúk száza keringnek a középúton, a Kanslihuset körül, ahol Hansson miniszterelnök dolgozik hat óra minden nap, hogy az autók, hattyúk és gondolák áradata soha egy percre meg ne szakadjon . . .
Telcs Péter.

Thin közlegény elmondja, hogyan választotta ki a francia „ismeretlen katonát”

Páris, november 18. Tizennyolc esztendővel ezelőtt határozta el a francia kormány, hogy Párisban, Napoleon diadalai alatt eltemetetti a világháború egy ismeretlen katonáját. A szép gondolatot azóta sok helyen követték.

1920 november 10-én választották ki Verdunban azt a halott katonát, akinek

a világháború minden hőst kellett képviselnie.

Nem miniszter, vagy tábornok választotta ki, hanem egy egyszerű közkatona, Auguste Thin gyalogos. A „Vu” francia hetilap munkatársa most ezzel az Auguste Thin-nel érdekes, drámai beszélgetést folytatott 1920 november 10-ének ünnepélyes nagy eseményéről.

Thin a háború után egy nagy áruház nagen-sur-maine fiókjának tiszteletzője lett, de most megint egyenruhát öltött, a szeptemberi mozgósításkor őt is behívták s csak néhány nap múlva szerel le.

1920-ban a kormány úgy határozott, hogy az ismeretlen hős kiválasztásának ceremóniáját Verdunban, abban az erődben tartásuk meg, mely mindvégig ellenállt az ellenség támadásának. A verduni citadella egyik egyszerű kazamatáját alakították át kápolnává, gyönyörűen feldíszítették zászlókkal és virágokkal.

Nyolc koporsót állítottak sorba a kazamatában.

Nyolc ismeretlen francia katona hamvai felelték a koporsóban.

Nyolc harctérről hozták őket, Lotharingiából, a Champagneból, Chamin des Damesből, az Iede-Franceból, a Somme mellől, Artoisból, Flandriából és Verdun közeléből. E nyolc koporsó közül kellett egyet kiválasztani Auguste Thin közkatónának.

A ceremóniát André Maginot hadügyminiszter, a később nevére elnevezett híres keleti erődvezető vezette.

S most adjuk át a szót Auguste Thinnek:

— Egy órával a ceremónia előtt magához hívtam Plande ezredes és így szólt hozzám: — Thin, maga fogja a citadellába kijelölni az ismeretlen katonát. Öltözzék át diszgyenruhába!

Thin felöltötte kék diszgyenruháját és délután 4 órakor bement a kápolnába átalakított kazamatába. Ott várakozott már Boichut tábornok, katonai kormányzó, Ginsty verduni püspök s több magasrangú katona. Néhány perc múlva megérkezett Maginot hadügyminiszter is. Megkérdezte Lespinasse őrnagyot,

melyik az a közkatona, akinek az ismeretlen hőst ki kell jelölnie.

Az őrnagy a miniszter elé léptette Thint. Maginot így szólt hozzá:

— Katona, ime egy csokor virág, melyet a verduni harctéren szedtek, a hazáért elesett hősök sírjai között. Helyezze a nyolc koporsó egyikére. Alit kijelöl, az lesz a Diadaliv alatt nyug-

vó Ismeretlen Katona, akit egész Franciaország fog sírhelyére kisérni.

És egy csokor székfűt adott át a hadügyminiszter a közkatónának.

— Reszkető kézzel vettem át — mondja Thin. — Minden elhomályosult erőmtem, nem láttam semmit... Még mialatt átöltöztem, folyton azon gondolkodtam, melyiket válasszam a nyolc közül. Hiszen mind a nyolc Franciaorszáért esett el, mind a nyolc frontharcos bajtársam volt, mindegyik megérdemelné, hogy másfélmillió hősi halottunkat képviselje. Mikor aztán a sapkámra is a fejemre tettem, egyszerű gondolatom támadt. Így gondolkodtam: a harmadik hadtészte tartozom. Ezredem száma 132 s ha e számjegyet összeadom, szintén hatot kapok. Elhatároztam, hogy

a hatodik koporsót fogom választani.

A csokorral a kezemből végighaladtam mind a nyolc koporsó előtt, aztán visszamentem a helyemre, majd újra elindultam, hirtelen megálltam a hatodik koporsó előtt, ráhelyeztem a csokrot s vígvázillásba merevedtem...

Boichut tábornok vezényelt, megszólaltak a dobok és a harsonák. Az Ismeretlen Katona kiválasztásának ceremóniája véget ért.

Száz kilométernyi utat tesz meg az olvasó szeme egy év alatt, ha lapunkat naponta végigolvassa

A Déli Hírlapnak egyik lelkes olvasója, aki nemcsak bőséges számtani ismeretekkel, hanem ráérvő idővel is rendelkezik, levelet küldött szerkesztőségünkbe és abban nagy elismeréssel szól az újság új köntöséről, meggyarapodott oldalszámairól és arról, hogy a szerkesztés, valamint technikai beosztás módja sokkal célszerűbb és tetszetősebb, mint volt azelőtt. Szórakozásból — mint írja — egy kis számításra vágott, hogy mit nyert a közönség az új beosztás révén. A régi alakban hetenkint egyszer tíz oldalt és ötször nyolc oldalt véve alapul a közönség kapott papírosban 7.56 négyzetméter, vagyis évenként 393.12 négyzetméter. Ezen papírosra hetenkint nyomtatnak 5.60 négyzetméternyi papírt, vagyis egy esztendőben összesen 291.20 négyzetméter volt a szöveggel benyomatott terület. Olvasónk, aki a levelet D'or aláírással látta el, nem volt rest kiszámítani azt sem, hogy ezen a nyomási felületen hány betű olvasnivalót kapott a közönség. Számításai szerint ez a betűmennyiség hetenkint 777.600 betű volt, ami egy évben 40 millió 435.200 betűnek felel meg.

Az új köntösű lapnál, hetenkint egyszer tizenhat, kétszer tíz és háromszor tizenkét oldalt véve alapul, a felhasznált papírmennyiség hetenkint 8,72

négyzetméter, egész évben 453.44 négyzetméter. A nyomtatott terület ebből hetenkint 6.57 négyzetméter, vagyis egy év alatt 341.64 négyzetméter. Ezen a nyomási felületen egy hét alatt egy millió 49.960 betű szednek és nyomnak ki, ami egy évre átszámítva 54.597.920 betűt tesz ki. Tehát közel ötvenöt millió betűt kap az olvasó évente. D'or barátunk azonban azt is kiszámította, hogy mennyit tesz ki ez a rengeteg betű, ha hosszában lefeleltelve képzeljük el. Számítása alapján ez a betűrengeteg hetenkint megfelel 1944 méternek, évente pedig 101.088 méternek, vagyis több mint száz kilométernek.

Száz kilométernyi utat tesz meg a Déli Hírlap olvasójának szeme, míg az újságot egy év alatt végigolvassa.

A levélró pontos ember is kiszámította azt is, hogy a Déli Hírlap olvasói az új köntösű lappal papírosban 50.44 négyzetméterrel, betűben pedig 14 millió 162.720 betűvel kapnak többet, mint azelőtt. Azt már nem számította ki, hogy egy-egy betű mennyibe kerül az előfizetőnek, de ezt a hiányt pótolta a szerkesztőségnek egyik ambiciózus tagja, aki alapos számítások után megállapította, hogy egy-egy betűért az előfizető 0.000.001.281 lejt, vagyis a leinek egy milliárd részét fizeti.

Ezekből az egy milliárd banikból kell fizetni a szerkesztőségi, kiadóhivatali fizetéseket, tudósítókat, házibért, adót, bélyeget, nyomtatványokat, fűtést, világítást, nyomdászamatát, papírokat és ezer más kiadást. Az olvasó az újság betűsimein egy-egy kilométernyi utat valamivel kevesebbet fizet, mint hét lejt, annyiszor utazhatik, ahányszor kívánja és nemcsak maga utazik a friss híreknek ezen villámvonaton, hanem valamennyi családtagja és a legtöbb esetben ismerősei is. Ha figyelembe vesszük, hogy egy-egy újságot a tapasztalat szerint átlagban legálább nyolc-tíz ember olvas, úgy kiderül, hogy az egy kilométernyi olvasás nem kerül többé egy-egynek hetven baninál.

A levélró úgy a maga, mint sok előfizető és olvasó nevében megköszöni azt a többletet, melyhez a Déli Hírlap terjedelmének megnövekedése folytán a régi áron jutnak, mi pedig köszönetet mondunk, hogy eredeti statisztikájával élvezetes utazást tett lehetővé olvasóinknak a számok költömben száraz és unalmas birodalmában.

A Bánság fővárosának lakossága egy hónap alatt husz fővel gyarapodott és ezek közül három magyarral

Temesvár, november 18. Biraescu Traian, a város statisztikai hivatalának vezetője most készítette el Temesvár 1938 szeptemberi népmozgalmi kimutatását. Eszerint szeptemberben született 124 gyermek és meghalt 110 személy. A született gyermekek közül 15-nek a szülői vidéken laktak és így a temesvári újszülött csak 109. Az elhaltak közül 21 volt vidéki és ezek levonása után Temesvár állandó lakossai közül szeptemberben 89 halt meg. A halottak és újszülöttek számának összehasonlításából kiderül, hogy a mostani év kilencedik hónapjában a város természetes szaporodása 20 főnyi volt.

Az újszülöttek nemzetiségi megosztása a következő volt: 31 román, 24 magyar, 39 német, 2 szerb, 11 zsidó, 2 cigány. Az elhaltak nemzetiségi megosztása: 23 román, 21 magyar, 25 német, 5 szerb, 10 zsidó, 2 cigány, 1 bolgár, 2 más nemzetiségű. Szeptemberben Temesvárott 98 pár kötött házasságot. A házasságra léptek közül román volt 32 vőlegény és 27 menyasszony, magyar 25 vőlegény és 34 menyasszony, német 25 vőlegény és 24 menyasszony, szerb 1 vőlegény és 2 menyasszony, zsidó 10 vőlegény és ugyanannyi menyasszony, bolgár 1 vőlegény, más nemzetiségű 1 vőlegény és 1 menyasszony.

SCALA

Az új évad legnagyobb szenzációja!

Egy tökéletes monumentális film!

ROBIN HOOD KALANDJAI

Az év leghatalmasabb színes világslágere.

Kedvezményes és szabadjegyek érvénytelenek

„Az eszme világalakító erőként jelenik meg a történelemben“...

Márton Áron apostoli kormányzó és dr. Gyárfás Elemér nagylelkűségű beszédei a római katolikus státus kolozsvári közgyűlésén

Kolozsvár, november 18. Erdély római katolikus társadalmának kimagasló eseménye a kolozsvári státus közgyűlése, amely, miként minden esztendőben, úgy idén is rendkívül nagy érdeklődés mellett folyt le. Rendszerint ezeken a gyűléseken szokott demonstratív módon megnyilatkozni a hit melletti törhetetlen hűség és ezt az alkalmat használják fel a magyar katolikus élet világi és egyházi vezetői, hogy nagylelkűségű beszédekkel intézzenek a hívőkhöz. Így történt ezuttal is. A kolozsvári közgyűlésen megjelent az erdélyi katolikuság színe-jáva, élén Márton Áron gyulafehérvári apostoli kormányzóval, dr. Gyárfás Elemérrel, Inczedy-Joksmán Ödönnel és közéletünk több vezető egyéniségével.

AZ APOSTOLI SZENTSZÉK IRÁNTI HŰSÉG

A közgyűlést dr. Gyárfás Elemér volt szenátor, világi elnök nyitotta meg, aki a következő beszédet mondotta:

— Az erdélyi katolikusok illusztris ősi testülete élen örömmel, bizalommal és szeretettel üdvözlöm méltóságodat ebben az ünnepélyes percben, mikor elfoglalja azt az elnöki széket, melyben a legnagyobb nevű elődök ültek. A mondanivalók sokasága tolna most ajkaimra,

Őseink szent hitét megtartjuk . . .

Ezután nagy figyelem közepette Márton Áron apostoli kormányzó emelkedett szólásra, aki kegyeletos szavakkal emlékezett meg Vorbuchner Adolf elhunyt gyulafehérvári püspökről, az egyházmege nagy halottjáról és hasonlóképpen melegen beszélt gróf Majláth Gusztáv Károly érsekről, aki önelhárításból vált meg a gyulafehérvári püspöki széktől és egyetlen esztendő főpásztori működése alatt ezuttal volt először távol a státus üléséről. Beszédét így folytatta:

— Nekünk pedig, akik itt maradtunk a munka mezején, kötelességünk számolni az élettel és feladataink után kell néznünk. Méltóztatásuk azért megengedni, hogy tárgyalásaink és célkitűzéseink vezetőgondolatoként két szempontot érintsek. Születésünkkel kaptuk, de az egyházmege szervezetébe nagy történelmi hagyományok kötelező erejével sulyosítva, mint intézmény vállaltuk azt a feladatot, hogy

őseink szent hitét megtartjuk s katolikus népiünk lelki, szellemi és erkölcsi műveléséről s ezzel földi boldogulásának előmozdításáról is intézményesen gondoskodunk.

Szellemi és erkölcsi erőfejlesztéseket azonban intézményesen működésbe tartani, kulturát teremteni és kulturális örökséget megőrizni és továbbítani csak akkor lehet, ha rendelkezésre állnak az anyagi előfeltételek. Egyházmegei tanácsunk s megbízásból az igazgatótanács immár évek óta a legnagyobb nehézségek ellenére, dicséretes kitartással és ügyszeretettel fáradozik azon, hogy a nélkülözhetetlen anyagi szükséglet előteremtésével kulturális berendezkedésünk egész szerkezetének működését biztosítsa és amennyiben lehet, a helyzetünk folytán előálló új igények ellátására is alkalmassá tegye.

Nagy és áldozatos feladattal járó munka vár a jövőben ránk, de úgy hiszem, minden okunk meg van, hogy feladatainkat hittel és lelkesedéssel vállaljuk. Az idők járása újból egyházunk igazsága mellett bizonyít. Az élet, ütemek hallatlan meggyorsulása, az eszmék és eszméi törekvések kiérésének idejét is megrövidítette. A gondolat, melynek régebben évtizedekre volt szüksége, hogy a betű holt világából kilépjen és hasson, ma rövid egy év alatt egy célra megmozdult tömegeknek lehet lázasító jelszava:

Az eszme, amely kirobban, esetleg évszázadokon keresztül csak szép lelkek hite és álmódosása volt, ma néhány év leforgása alatt világalakító erőként jelenik meg a történelmet csináló tényezők között.

Es az események minket igazolnak. Egyik világboldogító eszme a másik után érik ki és hull

de ugyanekkor erőt vesz rajtam az az érzés, mely betöltötte Petőfi lelkét, aki sok minden szépet és jót akart mondani rég nem látott anyjának, mikor azonban megtörtént a régvárt viszontlátás, szótlanul röpillt anyja karjaiba.

Mi, székelyek azonban kevés szóból is sokat értünk s ezért most csak két szavam volna. Az első szó a mélységes hála az isteni gondviselés s az apostoli szentszék iránt, mely ezuttal is megértette a mi szívünk dobbanását. Ez a hála — ha lehet az abszolútumot fokozni — még erősebbé, még szilárdabbá és megingatlanabbá teszi

az Apostoli Szentszék iránt való fiúi hűségünket, tántoríthatatlan bizalmunkat és ragaszkodásunkat.

A második szó pedig legyen komoly ígéret ősi szervezetünk e legelőkelőbb testülete részéről, hogy méltóságod igájának viselésében és terheinek hordozásában részt kérünk és vállalunk. Gondosan kerülni akarjuk, hogy e terheket a magunk egyéni gyarlóságaival még sulyosabbakká tegyük s igyekezni fogunk kicsinyes hiúságaink és önzéseink leküzdésével és erőnknek az egyetértéssel való megsokszorozásával segíteni az értünk végzendő nehéz munkában.

bele az enyészet tüzebe. A történelem rostája erős lökésekkel működik és a nagy tisztulási folyamattal, ami az eszmék terén, az emberiség szellemi, erkölcsi világában és ennek gyakorlati megnyilvánulásaiban, gazdasági és társadalmi sikkon is világszerte megindult, a zürzavarból az egyház által képviselt igazságokat emeli ki és mutatja fel, mint olyan alakot, amelyet a földi élet berendezésénél sem lehet figyelmen kívül hagyni.

Mindazt tehát, amit mi saját ügyünknek vallunk, amiért dolgozunk és áldozatokat hozunk, olyan igazságok és érdekek szolgálatában áll, vallási, erkölcsi és kulturális törekvéseink szelleme, olyan értéket képvisel, amely egyetemes emberi érték és kizordíthatatlan alap, amit tartósan az emberiség nem tud nélkülözni és amiért érdemes lelkesedni, áldozatokat hozni, érdemes a jövőt arra építeni.

„APOSTOLOKRA VAN SZÜKSÉGÜNK“

Feladatunk a feladatkörök természetéhez igazodó különböző értelemmel, de az egyházmege egész területére szól és akár személyi, akár tárgyi kérdés kerüljön megoldásra, egyetlen szempont lehet irányadó, hogy hol van a legjobb munkaerő és melyik a leghatékonyabb megoldási forma.

Erre a felelősségre viszont a másik oldalról is megfelelő válasznak kell jönnie. Ertem ez alatt azt, hogy a mi ügyünket nem lehet immel-ámmal szolgálni többé-kevésbé sikerült elhelyez-

Cseh bányászok követelték egy lengyel bánya visszacsatolását Csehszlovákiához

Lengyel katonaság verte széjjel a tüntetőket

Prága, november 18. Ötszázötven csehszlovák bányász tegnap a nemrég Lengyelországhoz csatolt Peterswaldeban leszállt a tárnába és kijelentette, hogy mindaddig nem tér vissza,

amíg a bányát vissza nem adják Csehszlovákiának.

A bányászok feleségei összegyűltek az igazgató-sági épületek előtt és követelték, hogy a bányát adják vissza Csehszlovákiának. A lengyel csapatok szétszórta a tüntetőket és megszállták az épületeket.

FIGYELJEN A GYÁRI VÉDJEGRÉ:
A SAKKTABLARA.
LANGYOS VIZBEN NEUTRÁLIS
SZAPPANNAL MOSHATO

kedési alkalmatnak tekinteni. Mi napszámossal nem érhetjük be, nekünk

a legjelentékeltenebb helyre is apostolokra van szükségünk.

A mi szegény helyzetünkben a munka értéke, a foglalkozások és hivatások jelentősége, minden egyes ember munkájának ható területe megnőtt és a közösség életével sokkal jobban összefügg, mint korábban. Olyan erőkre van tehát szükségünk minden poszton, akik saját foglalkozásukban kiválóak, szorosán vett kötelességüket nemcsak lelkiismeretesen, de lelkesedéssel is végzik, a rájuk bízott szellemi, erkölcsi és anyagi javaknak fáradhatatlan sáfárjai és emellett még köszek működésük terét kitágítani. Akarnak és tudnak munkát lelkesedésből a nagy ügyek szerezetével vállalni.

— Az egyház sok vihart látott, zivatarkot felbőszült hullámai ostromolják most is, de

igazsága és tanításának erkölcsi tartalma mint kikezdehetetlen sziklaton, egyre diadalmasabban emelkedik ki a történelem változó hullámverésében.

Őseink a munkát, amit mi vagyunk hivatva folytatni, ezen a megdönthetetlen, örökös alapon indították el. És amikor ma az egyéni munka számbavételére és a következő tennivalók megbeszélésére összejöttünk, a mindenható segítségét kérem munkánkhoz.

A közgyűlésen többen szólaltak fel, majd a különböző bizottságokba és tanácsokba három évi időtartamra több tagot választottak be.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ARAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tiz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tiz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

„Mama, szép virágot hozok neked“

A tábla megértő ítélete

Az elmúlt év nyarának egyik napján a szörény megyei Bálnicz községben több asszony referált az uccán. Közöttük volt Muntean Livia is, aki két és fél éves fiacskáját a karján tartotta. A fiúcska vidám nevetéssel figyelte az asszonyok csoportja körül hancurozó gyermekeket és végül ő is közéjük kérdzkedett. Az asszony a földre tette a fiúcskát, aki csakhamar eltűnt anyja szemei elől. Muntean Livia később fia keresésére indult. Nyugtalanága egyre nőtt, mert a kisfiu nem került elő. A megrémült asszony végül is a Bega partjához sietett, ahol borzalmas látvány fogadta. A kisfiu arccal előre, az alig pár arasznyi mélységű vízben holtan feküdt.

A lugosi törvényszék a fiu haláláért az anyát vonta felelősségre és egyévi fogházra ítélte. Muntean Livia az ítélet ellen fellebbezést jelentett be és az ítélet tábla tegnapi tárgyalásán a fejtendő, egyszerű asszony sirva hangzottatta, hogy nem akarta fia halálát és még csak nem is gondolhatott arra, hogy a fiúcska a vízhez szállad. — Az én kicsi fiam — mondotta zokogva — kedveskedni akart nekem és amikor beszaladt a kertbe, vékonyka hangján ezt kiáltotta felém: — Mama, szép virágot hozok neked! Képzelted a fájdalom, amikor a várt virágok helyett megtaláltam a holttestét...

Az ítélet tábla az enyhítő körülmények figyelembevételével három hónapra szállította le az asszony büntetését és annak végrehajtását felfüggesztette.

— **A kerületi vasutigazgatóság forgalmi osztályának új vezetője.** Ciutac Ioan vasuti felügyelő, a temesvári kerületi vasutigazgatóság forgalmi osztályának vezetője, december elsején, a szolgálati korhatár elérése folytán nyugalmába vonul. A forgalmi osztály vezetőjévé Tomescu Constantin galati vasuti felügyelőt nevezték ki, aki december elsején foglalja el állását.

— **ELHUNYT MAGYAR POLITIKUS.** Budapestről jelentik: Harkányi János báró, volt magyar kereskedelemügyi miniszter, ma 80 éves korában Budapesten meghalt.

— **Százezer lei értékű lopás.** Az elmúlt éjszaka Gyírok községben ismeretlen tettesek behatoltak Marinuc Gheorghe gazdálkodó házába és nagyobb összegű készpénzt, ékszerket és különböző háztartási dolgokat vittek el. A betörők közel százezer lei értékű zsákmánnyal menekültek el. A gazdálkodó a ház hátsó szobájában aludt és csak reggel vette észre a betörést. A betörők különben még több helyen kíséreltek meg betörést és az egyik gazda disznóit is el akarták lopni. A gazda azonban felébredt a zajra és kiment az udvarra, de addig a betörők elűntek a sötéttségben. Kézrekerítésükre az ujksodai csendőrség megindította a nyomozást.

— **Álarcos banditák rablótámadása Freidorfon.** Rotsching freidorfi lakos háza előtt éjszaka megállt két autó, amelynek álarcos utasai behatoltak Rotsching lakásába és revolverekkel kilencezer lei átadására akarták kényszeríteni. Rotsching azonban segítségért kiáltott, mire a banditák felugráltak a gépkocsira és elmenekültek.

November 19. Szombat Erzsébet, Ötő

1231. november 19-én halt meg Erzsébet magyar királyleánya, Lajos thüringiai örgróf felesége, akit négy év múlva a pápa a szentek közé avatott és november 19-et ünnepévé rendelte. II. Endre magyar király leánya volt, akit négy éves korában vittek el jegyesének szülőihez, Wartburgba, ahol nevelkedett. 1221-ben kelt egybe jegyesével. Férje 1227-ben, amikor kereszties háborúba indult, utközben meghalt. Erzsébetet sógora a gyermekeivel együtt; elítélte. Azonban szégyenségekben is egyre csak a szegényeket és nyomorultakat istápolta, mint azelőtt. Már életében legendák dicsőítették életszentségét és vele kapcsolatban számos csoda történt. Árpádházi szent Erzsébet azóta is a jótékonyág igazi példaképe. Számos jeles író írta meg életrajzát. Költők verseket írtak róla, szobrászok és festők pedig szobrokat faragtak és képeket festettek róla. Liszt Ferenc, a kiváló zeneszerző, megkomponálta Szent Erzsébet oratóriumát.

1855. november 19-én halt meg Vörösmarty Mihály, a kiváló költő. A gimnázium után jogot végzett, de nem ment ügyvédnek, hanem az író pályára lépett, amelyen már kora fiatalágában szép sikerei voltak. Írt számos eposzt — ezek közül legismertebb a Zalan futása — és sok szindarabot. Nevezetesebb szindarabja: Csongor és Tünde, Kincskeresők, Vérnász. A legnagyobb hatást azonban mint lírai költő érte el. Munkái számos kötetre rugnak.

— **ORAVICA UJ POLGÁRMESTERE.** Oravicáról jelentik: Dumitrescu Dimitrie törvényszéki elnök, aki a város polgármestere is volt, erről az állásáról lemondott. Adrian Gheorghe prefektus Marta Alexandru dr. királyi helytartóhoz intézett előterjesztésében Corneanu Petre mérnöknek polgármesterré való kinevezését javasolta.

— **Főszolgabírák áthelyezése.** Piso Aurel dévai és Socol Dionis vajdahunyadi főszolgabírákat kölcsönösen áthelyezték.

— **A Nansen-hivatal — a Nobel-díj nyertes.** Stockholmból jelentik: Az 1938. évi Nobel-díjakat a genfi Nansen-hivatalnak adták, a mely a menekültek problémájával foglalkozik.

— **ÁROKBA FORDULT AUTOBUSZ.** A Resica és Stajerlak között közeledő autobus Resicától három kilométernyire befordult az árokba. Az autobus tizenkét utasa közül Hummer Mária és Meth Mária stajerlaki asszonyok súlyosabb sérüléseket szenvedtek.

— **Görög keleti román kápolna a gyárvárosi szőlőkben.** A gyárvárosi szőlőkben az ottlakó görög keleti román vallású hívek részére kápolna épült. Az építési munkálatok befejeződtek és már csak a belső berendezés van hátra. A kápolna ünnepélyes felszentelése karácsonykor megy végbe.

— **A NAGYSZENTMIKLÓSI DAL- ÉS KÖZMŰVELŐDESI EGYESÜLET** vasárnap, november 20-án délután négy órakor saját helyiségében évi rendes közgyűlést tart. Abban az esetben, ha a tagok nem jönnek össze határozatképes számban, a közgyűlést a megjelentek számára való tekintet nélkül december 4-én tartják meg.

— **A Vörös Kereszt ingyenes tanfolyama.** A Vörös Kereszt Egyesület temesvári fiókja — miként megírtuk — önkéntes ápolónők kiképzésére ingyenes tanfolyamot rendez. A tanfolyam hétfőn, november 21-én, délután öt órakor kezdődik a katonai kórházban. A tanfolyamra még ma lehet jelentkezni Stefan Cornel törvényszéki főirodaigazgatónál, a kormányzati épületben.

— **Kerékpárosok megrendszabályozása.** A közlekedési rendőrség figyelemzteti a kerékpárosokat, hogy az előirt rendszabályokat pontosan tartsák be. A kerékpár kormányrudját legalább egy kézzel kell tartani és a lábukat nem szabad a pedálról levenni. A kerékpáron csak annyi személy utazhatik, ahány ülőhely azon van. Kerékpáron csomagot csak az előírásoknak megfelelően lehet szállítani. Azokat a kerékpárosokat, akik az előírásokat nem tartják be, ezer lei büntetéssel sújtják, visszaesés esetén engedélyüket is megvonják.

— **Mulatató gyermek mozidélután a gyárvárosi Apolló moziban.** Ma, szombaton délután, félhárom órai kezdettel a gyárvárosi moziban vidám gyermekelőadás lesz, olcsó helyekkel. A mulatót gyermekelőadásra minden jó gyermeket elvisznek a szülőik.

— **Életunt asszony.** Paki Katalin, huszonhét éves, a gyárvárosi Gloriei-uccában lakó asszony, a Stefan cel Mare-uccában lévő egyik vendéglőben öngyilkossági szándékból felvágta ütőerét az egyik karján. A mentők kórházba szállították.

SZERKESZTŐI ÜZENET

1064. számú előfizető, Temesvár. Panaszát közöltük a villamosvasut igazgatóságával, amely az ügyben vizsgálatot indít.

— **MEGHALT TRUMBICS VOLT JUGOSZLAV KÜLÜGYMINISZTER.** Zágrábról jelentik: Pénteken délelőtt 74 éves korában meghalt dr. Trumbics Ante volt miniszter, a horvát politikai élet jelentős alakja. Ő volt az első jugoszláv külügyminiszter.

— **Tisztviselői kinevezések a királyi helytartóságban.** A királyi helytartóság kulturális szakosztályának élére, amely állás Teiran Emil dr. nak városi alpolgármesterré történt kinevezésével megüresedett, Marta Alexandru dr. királyi helytartó Stanca Ervint, a helytartóság gazdasági igazgatójának eddigi vezetőjét nevezte ki. A gazdasági ügyosztály élére Pentia Iosif került a vármegyei prefekturáról, viszont ennek helyét Murgu Traian dr. helytartósági tisztviselővel töltötték be.

— **Gyilkosság, vagy öngyilkosság?** Az arad megyei Kisjenő községben 1936. március havának egyik napján holtan találták Tulița Constantin gazdálkodót, akinek halálát a fejébe hatolt revolvergolyó okozta. A vizsgálat során felmerült a gyanu, hogy gyilkosság történt és azzal a vagyonos gazdálkodó özvegyét és Nistor Cornel nevű bérését vádolták. Mindketten az aradi törvényszék elé kerültek, amely felmentette őket. Az ügyesség fellebbezése folytán a bűnpernek a temesvári ítéletábla előtt lett folytatása és tegnap kellett volna kihirdeni az ítéletet. A táblai tanács tagjai között véleménykülönbség támadt és ezért ötös tanács előtt, december kilencedikén újból tárgyalják az ügyet.

— **Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a dr. Földes-féle Solvo-pirula.** Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és belfájalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban kapható.

— **MEGSZÜNİK A SZÍNHÁZI ÉLET.** Budapestről jelentik: A miniszterelnök a sajtótörvény alapján a mai napig összesen 453 időszaki lap megjelenését engedélyezte. Az eddigi elutasított 45 kérvényen kívül most újabb 45 lap megjelenésének megszüntetését határozták el. Az újabb elutasított kérvények között van a „Színházi Élet”-é, az „Uj Magazin”-é, a „Színházi Futár”-é stb. A megszüntetett időszaki lapok majdnem kivétel nélkül színházi és film újságok.

— **TEMPLOMI HANGVERSENY.** November 27-én délután hat órai kezdettel a temesvári evangélikus templomban nagyszabású hangverseny lesz értékes művészi programmal. Az evangélikus egyházközség által rendezett hangversenyen Dippon G. tanár operanékes és Csirisán-Tolnai Mária tanárnő, valamint Tolnai Béla tanár, orgonaművészek működnek közre. Dippon G. tanár áriákat és dalokat ad elő orgonakísérettel, ezenkívül külön orgonaszámok is előadásra kerülnek. A műsoron Pachelbel I., Haydn, Merkel G., Wagner, Bach és Rossini legszebb művei szerepelnek.

— **A KATOLIKUS NŐSZÖVETSEGEK KÖZGYŰLÉSE.** A Katolikus Nőszövetség bányási kerülete vasárnap, november 20-án tartja meg Temesvárott közgyűlést. A közgyűlés résztvevői reggel fél kilenc órakor a jőzsefvárosi plébánia templomban szentmisét hallgatnak és áldoznak, utána délelőtt, tíz órakor a Misziós Testvérek a Bratianu ucca 13 szám alatti otthonában munkamebeszélésre gyűlnek össze. A nyilvános közgyűlés, amelyen Csatoryi Adél testvér és Fodor József, a kerület központú lelki igazgatója beszélnek, délután öt órakor lesz a jőzsefvárosi római katolikus fiúiskola nagytermében.

— **A VILLANYTELEP MŰKÖDÉSE.** A temesvári villanytelep ez év szeptemberében összesen 2,162.878 kilowatt villanyáramot termelt. Ebből az az egyes háztartásokban 233.297, közvilágításra 78.410, motorok hajtására 876.953, kávéházak, vendéglők, bankok és különböző vállalatok világítására 368.475 és a városi villamos vasut üzemben tartására 168.094 kilowatt áramot vettek igénybe. A villanyáram előállítására 1,958.335 kiló szén és 7359 kiló fát használtak föl. Szeptemberben a villanytelep bevétele 7,664.325 lei, kiadása 4,164.042 lei, nyers jövedelme 3,500.283 lei volt.

— **ELŐLEPTETETT VILLANYTELEPI TISZTVISÉLŐK.** A városi villanytelep tisztviselői karában a következők léptek elő: első osztályú osztályfőnök Vasilescu Dimitrie, másodosztályú irodafőnök Stolica Silvestru és Putici Tiberiu, első osztályú irodai főnökhelyettes Dehelean Vasile, Pitariu Cornel és Indriesiu Sabin, másodosztályú irodai főnökhelyettes Pascadi Desideriu, Balteanu Gheorghe, Schneider Teréz és Grubics Lajos, első osztályú hivatalnok Munteanu Iancu, Badescu Aurel, Savu Constantin és Laux István, másodosztályú hivatalnok Cucu Ileana és Bain Lazar.

Milliomosok énekelnek

A bécsi férfialeghelyesület 1906-ban Londonban vendégzercserepelt. Már a vasuti pályaudvaron egész sereg újságíró várta a vendégeket és mindenféle kérdéssel jaggaták őket és lehetőleg érdekes, sőt ha lehet szenzációs részleteket akartak megtudni az egyesületről. Volt a bécsiek közt egy jókedvű tréfacsináló ember, aki néhány újságírónak a lehető legkomolyabban azt mondta, hogy a bécsi férfialeghelyesületbe csakis olyan kiváló énekeseket vesznek föl, akiknek legalább egy millió aranykoronát érő vagyonuk van. Csak nagyon ritkán tesszék ez alól kivételt, ha nagyon kiváló hangról van szó. Ez volt az eset ezelőle az urakkal — és itt megmegezték néhány valóban milliomos urat — akiknek eldöngdtek néhány százezer koronát a millióból. Az újságírók kérdésére, hogy kik a legdagdagabb urak, meg is nevezett néhány embert és megnevezte a legszegényebbeket is. Már azon este a „Daily Express” és „Daily Mirror” szenzációs cikkeiben emlékezett meg a „Vienna Choir of Millionaires”-ről. Ilyen cikkeket jelentek meg naponta míg a bécsiek Londonban időztek, sőt némi jogosultsággal megjelentek azon a napon is, amikor Krupp Arthur, az osztrák uralkodó nagya, a dal-egyesület tagjainak tisztelgésre háromszáz terítéki pompás vacsorát adott a Savoy-szállóban. A lapok szívesen közölték a tizenhatfős csoport étel-sort és felsorolva a drága italokat, megtoldták étesülésüket azzal, hogy a milliomos bécsi énekesek a szálló halljában levő nagy szobáikat víz helyett pezsgővel töltették meg és a padlásról külön erre a célra levezetelt csöveken át gondoskodták arról, hogy a milliomos énekesek székükről jól ki ne jögyjön a magasra lövellő pezsgő.

— A főpolgármester itthon. Baran Coriolan dr. főpolgármester Bucurestiből, ahol néhány napon keresztül a különböző minisztériumokban a város hivatalos ügyeiben eljár, hazaérkezett és újból átvette hivatalának vezetését.

— Autó karambolja. A 8172 B. rendszámú autót, amelyet Pernovici Petru soffőr vezetett, a gyárvarosi 3. August utcában összeütközött az 1626 Tms. jelzésű gépkocsival. A Bucurestii autó megrongálódott. A karamból ügyében megindult a nyomozás.

— A temesvári villamosvasút forgalma. Ez év szeptemberében a temesvári villamosvasúton összesen egy millió 228.530 személy utazott. Menetjegyekért és havi bérletekért ugyanabban a hónapban befolyt négy millió 881.639 lei. A villamoskocsik összesen 267.369 kilométernyi utat tettek meg és ehhez felhasználtak 168.094 kilowatt villamosáramot.

— A SZENT KERESZT EGYESÜLET vasárnap, e hó 20-án délután négy órakor tartja havi ájtatosságát a belvárosi plébániatemplomban.

— Szünőben a járványos betegségek. A városi főorvosi hivatal jelentése szerint jelenleg Temesvár területén tizenhárom vörhenyes, két hastífuszos, egy orbáncos és egy kanyarós beteg áll ápolás alatt. Ezek a megbetegedések mind régebbi keletűek és ezen a héten még egyetlen új ragályos beteget nem jelentettek be. A város lakosságának egészségi állapota teljesen kielégítő.

— ZSIDÓ EGYHÁZKERÜLETI KÖZGYÜLÉS. Az Erdély-Bánáti Nyugati Szertartású Zsidó Hitközségek Szövetsége november hó 20-án és 21-én Temesvárott tartja meg évi közgyűlését, amely vasárnap, e hó 20-án délután öt órakor a belvárosi templomban tartandó ünnepélyes istentisztelettel veszi kezdetét. Az istentiszteleten, amelyen a „Hazamir” delegátus is közreműködik, Weinberger dr. kolozsvári és Drechsler dr. temesvári főrabbi mondanak beszédet. Ezt megelőzően délután félnégy órakor a közgyűlési vendégek és a hitközség képviselő-testülete tagjainak a zsidó temetőbe való kivonulása, ahol néhai Vértés Adolf dr. sirjánál a kongresszus és a hitközség a kegyeletadókat rója le elhalt nagynevű elnöke emlékeztetésként. Az elnökség meghívja tagjait mindkét ünnepségre.

— Toscanini amerikai állampolgár lesz. Newyorkból jelentik: A Newyork Times értesülése szerint Toscanini, a világhírű olasz karmester elhárította, hogy felveszi az amerikai állampolgárságot.

— Ruhát loptott. A temesvári rendőrség őrizetbe vette L. Damian mehedintimegyei Almajel községbeli illetőségű fiút, akit azzal vádolnak, hogy ellopta a belvárosi tanoncotthonban lakó Stoina Iosif öltönyét.

— JÓTÉKONYCELU MUKEDVELŐ ELŐADÁS. A resicai Magyar Kultúregylet november 19-én, szombaton este fél 9 órai kezdettel a Munkások színháztermében jótékonycélu műkedvelői előadást rendez. Színe kerül „Harangvirág” vígjáték 3 felvonásban. Szereplők: Frauenhoffer Józsefné, Nagy Ilonka, Maxim Judit, Sárközy Juliska, Sárközy Ilonka, Frauenhoffer József, Bodor Sándor, Joó György, Gidó Bálint, Sarkady Lajos, Tatár István, Tatár József, Szabó Akos. Tekintve, hogy az előadás tiszta jövedelme szegény munkásgyermekek felszolgálását fogja szolgálni, az előadás iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy a jegyek már elővetelben csaknem mind elkelték. Nemcsak anyagilag, hanem erkölcsileg is biztosítva van az est sikere, mivel régi, kipróbált műkedvelők játszanak a szerepekben.

— ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE! Kérjük azon előfizetőinket, akik előfizetési díjuk bekielérével hátralékokban vannak, hogy azt sürgősen beküldeni szíveskedjenek. Naponta tíz-tizenhat oldalas lapot adunk olvasóinknak a régi áron, de ennek ellenében azt kérjük, hogy az előfizetési díjat pontosan utalva, amelyet olvasóink és hirdetőink kölcsönöznek, a kiadások igen nagyok és ezért nem áll módunkban az előfizetési díjat hitelezni. Amennyiben a hátralékok nem nyernének rendezést, úgy kénytelenek lennünk a lap további kiadását beszüntetni. Mindenki, aki most fizet elő a Déli Hírlap-ra, december elsejéig ingyen kapja a lapot.

Palikák éjjeli szolgálata

Szombaton, november 19-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a 10 Mai utcában levő Blumberg gyógyszerár.

A II. kerületben a Dacilor utcában levő dr. Kovács gyógyszerár.

A III. kerületben a Porumbescu utcában levő Sárga gyógyszerár.

A IV. kerületben a Vacarescu utcában levő Braun gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

RIVOLI

a nagy filmek mozija

Élőkészületben:

Leláncolt szenvedély

Ifjú szívek tavaszi ébredése..

Az utóbbi évek legmerészebb filmje.

Billroth és az igazi orvos

Billroth, a híres bécsi sebész nemcsak orvos, tudós és művész volt, hanem nagyszerű ember is, aki mindent megértett. St.Gilgenben nagyon tisztelték és még jobban szerették őt az emberek és a parasztok egymásnak azt erősítették, hogy a professzor nagyon okos, tudós ember, híres orvos, de persze csak a városiaknak. De nekik, a falusiaknak... A hüttensteini kastélyban a kerész felesége lezuhant a lépcsőn és összetörte a térdkalácsát. Billroth ezt megtudván, odasietett, hogy bekötözze. Az asszony jajgatott, Billroth vigasztalta: „Hamarosan jobban lesz, én magam fogom bekötözni”. „Micsoda? Ennyi fáradságot venne magának, olyan nagy ur, mint maga? Nem örülök ennek. Az én orvosomat akarom, aki már az anyámat is gyógyította. Aki oda volt Amerikában az indiánusoknál és onnan magával hozta a süttökemence-gyógyítást. Aki tüdőgyulladást kapott, bedugta a süttökemencebe és másnapra megszűnt a láz. Ezt az orvost akarom. Professzor ur, jó lesz, ha elmegy innen, de gyorsan”. Billroth el is ment és a kastély urának, aki a kertben ijedten hallgatta végig a kertésznek kifakadását, nevére ezt mondta: „Büszke vagyok a kollégámrá. Nem is diplomás orvos, de meg tudja nyerni pácienseinek bizalmát. Ez nagy művészet”.

— Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Braun Erzsébet, Magdolna, Novakovits Emília, Taranu Elena, Hoffmann Adolf, Barsche Anna.

Tizenkét millió gyufaszálát használnak el Temesvárott egy hónap alatt

Az elhasznált gyufaszálak együttes hosszúsága ötszáznegyven kilométer tesz ki

Társaságban megkérdeztem egyik kitünő fejcsapó barátomat, vajjon sejtje-e, hogy Temesvárott egy hónapban mennyi gyufát használnak el a közönség? Barátom persze nem tudott válaszolni. Felvilágosítottam, hogy az állami monopólium hivatal gyufaelosztó megbízottjától nyert értesülés szerint Temesvárott egy hónapban átlag 300.000 doboz gyufa fogy. Ennek ára fejében 600.000 lei folyik be. Egy dobozban negyven gyufaszál van, a 300.000 dobozban tehát összesen 12.000.000. Ennyi szál gyufát használnak el Temesvárott egy hónapban tűz, pipa, szivar és cigaretták meggyújtására.

300.000 darab gyufadoboz üresedik meg egy hónap alatt Temesvárott. Ennyiből bizony magas tornyokat tudnának a gyermekek építeni. Egy gyufaskatulya szélessége három és fél, hosszúsága 5, magassága másfél centiméter. Ha a 300.000 gyufaskatulyát hosszában egymás mellé raknánk, éppen tizenöt kilométer hosszú vonalat kapnánk, de ez a vonal már csak tíz és fél kilométer hosszú lenne, ha a dobozokat szélességük szerint tennénk egymás mellé. A hónapokig elfogyasztott 12.000.000 gyufának együttes hosszúsága — egy szál négy és fél cen-

timéter — 540 kilométer. Szóval Temesvártól majdnem Bucurestiiig kimérhetnénk vele az utat. Egy esztendőben azonban Temesvárott 144 millió szál gyufát gyujtanak meg és ennek teljes hossza már 6480 kilométer.

A temesvári gyufaelosztó megbízott azonban nemcsak Temesvárott, hanem egész Temesváron, Krassó és Szörény megyékben is juttatja a gyufát a viszontarúsitón keresztül a fogyasztóhoz. Ennek a három megyének a területén a téli hónapokban — amikor bizony több kell — átlag 5.000.000 doboz gyufa kél el 10 millió lei értékben. A nyájas olvasóra bízom, hogy a továbbiak megtudása érdekében gyakorolja magát egy kicsit a számolásban. Számolja ki a következőket: milyen hosszú sáv egymás mellé helyezett öt millió gyufadoboz? Mennyi gyufa van ezekben? Milyen hosszúságot érnek el, ha azt a rengeteg gyufát egymás mellé raknánk? Mennyi három megye évi gyufafogyasztása? És akad mindezzel kapcsolatban még egy csomó számtani feladat. Ha már a mai sanyaru világban nem tudunk pénzt számolni, számoljunk legalább gyufával.

Kolum Bácsi.

Mozi

MŰSOR

SZOMBAT, NOVEMBER 19.

APOLLÓ: Kentucki dalnokai (angol film).
CAPITOL: Tom Sawyer kalandjai (angol film).
SCALA: Robin Hood kalandjai (angol film).
RIVOLI: Bál a Metropolban (német film).
CONCORDIA (Mehala): Madrid utolsó vonata (angol film).

SPORTSEMÉNYEK

Nem lesz sorsolás a Román Kupa 16-os fordulójától a döntőig

Ismeretes, hogy különösen a Román-kupamérkőzések iránt oly csekély érdeklődés nyilvánul meg, hogy csaknem mindegyik súlyos ráfizetéssel végződik. A kupabizottság titkára: N. Popa most erre vonatkozólag érdekes indítványt fog tenni a bizottságnak. Szabálymódosítással ki akarja mondani, hogy a kupa tizenhatos fordulójától kezdve a mérkőzéseket ne sorsolással jelöljék ki, hanem a párosításokat a bizottság végezze.

Javaslatának indoklása az, hogy egyrészt a tizenhatos fordulóra jutott gyengébb csapatoknak, jó A-ligás csapatokat adjanak ellenfélnek és ezzel a közönséget biztosítsák, másrészt, hogy elkerüljék a kis egyeteket, illetve csapatoknak (alkerületi, B-ligák) nagy földrajzi távolságokra való költséges utazását.

Bár az elgondolás kétségkívül jóhízemű, sport szempontból a tervet kifogásolni lehet.

A „szabályozható finis” ugyanis éppen ellenkező hatást, az érdeklődés megcsappanását vonja maga után, mert a közönség a kijelölt mérkőzésekből már előre látja, a végeredményt.

Sokkal helyesebb lenne, ha már a kupa-bizottság a tizenhatos fordulóba került alkerületi és B-ligás csapatokon segíteni akar, ha ezeknek esetleges tényleges ráfizetéseit nyomban kifizetné a bizottság és nemcsak ezeknek csekély töredékét térítene vissza.

Hány kilométert szalad a játévezető egy mérkőzésen

Angliában a legkülönbözőbb dolgokról készítenek statisztikát. A „Daily Mirror” sportszerkesztőjének az az ötlete támadt, hogy lemérte: mekkora távolságot tesz meg egy játévezető a játék kilencven perce alatt? A játévezető lábára szerelt „pedometer” segítségével többszöri kísérlet alapján megállapította, hogy körülbelül nyolc mérföldet, tehát valamivel több, mint tizenkét kilométert tesz meg a játévezető egy mérkőzés alatt! Így az angol bírák, akik pontosan követik a játék menetét, de bizony sok európai bírót láttunk, aki a pálya közepén sétálgat és — messze elmarad a kilométerektől...

Sporthírek mindentelől

A Straja Tării most dolgozik a labdarúgó-szövetség új szabályzatán, amelynek egyik legérdekesebb pontja lesz az az intézkedés, hogy egyetlen hivatalos személyiség sem vállalhat vezető szerepet sportegyesületekben.

A legfelsőbb labdarúgószövetség november 28-án ül össze, amikor összeállítják a Csehszlovákia ellen játszó román válogatott csapatot. Addig szövetségi kiküldöttek figyelik meg a játékosok teljesítményét és játékformáját. November hónap végén a szövetségi ülés előtt triál mérkőzést rendeznek, majd véglegesen összeállítják az országos válogatott csapatot.

A december 4-iki román—csehszlovák válogatott mérkőzés alkalmával egy cseh—román—jugoszláv bizottság ül össze Prágában, ahol döntenek a Benes kupáért folyó mérkőzések soráról. Valószínűleg ez a bizottság kibővül és egyúttal a Középeurópa Kupa rendszerét is megvitatják.

A nemzeti bajnokság bizottsága tartozás miatt felfüggesztette a Sportul Studentesc játékjogát. A fővárosi diákcsoport körülbelül négy ezer leivel tartozik a kolozsvári Victorianak és ezt az összeget a ploestii mérkőzés bevételéből kellett volna levonni. Mivel ez nem történt meg, a szövetség az összeg kifizetéséig megvonta a Sportul játékjogát.

Az egyiptomi labdarúgószövetség a következő feltételek mellett fogadja a román válogatott csapatot: Utiköltség Constantától—Kairóig, vagy Alexandriáig. Teljes ellátás. Ezzel szemben az egyiptomiak azt kívánják, hogy a románok hasonló feltételek mellett fogadják őket Bucurestiben. A mérkőzés határidejéül február hónap első felét ajánlják, júniusban kerülne a sor a revánusra Bucurestiben.

A német atlétikai szövetség két csoportra osztotta a versenyzőket, olimpiai és nemzetközi csoportra, mindkettő részére szigorú, értékjelző eredményeket szabván meg. Jövőre nemzetközi atléta csak az lehet, aki a következő eredményeket éri el a megelőző évben: 100 m.: 10,7 mp., 200 m.: 21,8 mp., 400 m.: 49 mp., 800 m.: 1 perc 54,5 mp., 1500 m.: 3 p. 56 mp., 5000 m.: 15 p. 10 mp., 10.000 m.: 31 p. 40 mp., 110 m-es gát: 15 mp., 400 m-es gát: 54,5 mp., távolugrás: 740 cm., magasugrás: 188 cm., rudugrás: 390 cm., hármastugrás: 14,50 m., súlylökés: 15 m., diszkoszvetés: 47,50 m., gerelydobás: 63 m., kalapácsvetés: 52 m. Az olimpiai csoportot a nemzetköziből fogják összeállítani, melyben az értékjelző eredmények még szigorubbak.

Az angol válogatott csapat Manchesterben találkozott az ir válogatottal, amelyet 7:0 arányban győzött le. A félidő eredménye 4:0 volt.

Gabriel Marinescu csütörtökön kihallgatáson fogadta N. Popa alelnököt, akinél behatóan érdeklődött az iránt, hogy az aradi Gloria tulajdonképpen miért nem tudott megjelenni a vasárnapi kitűzött Román Kupa mérkőzésen. Valószínűnek tűnik, hogy a szövetség a Gloria felterjesztése alapján eláll a 20 ezer lejes pénzügytételtől, mivel az aradi csapat valóban olyan helyzet előtt állott, amelyet csak nagy anyagi áldozatok árán lett volna képes áthidalni.

Caracciola „nyugdíjba megy”, Nuvolari marad. A világ jelenleg két legjobb gépkocsivezetője kétségtelenül Caracciola és Nuvolari. Caracciola most bejelentette, hogy visszavonul a versenyzéstől. Más szavakkal: „ágyban, párnák közt óhajt meghalni és nem a versenypályán”. Nuvolari a volán legnagyobbnak művésze erre a hírre kijelentette, hogy ötven éves, de nem vonul vissza, mint tervezte, hanem jövőre is versenyez.

A Katolikus Népszövetség bánsági működésének elismerése

A kolozsvári országos közgyűlés meglepedéssel vette tudomásul a bánsági tagozatok tevékenységét

A Katolikus Népszövetség Betegh Miklós elnöke alatt Kolozsvárott országos közgyűlést tartott, amelyen

a bánsági központ részéről

Martzy Mihály elnök, Fodor József főtájtár és Meiszner Vilmos elnöki tanácsos vettek részt. Betegh Miklós elnöki megnyitóját után sor került a különböző jelentésekre, valamint a zárszámadás és a költségvetés előterjesztésére. Martzy

Mihály tanár ismertette a közgyűlés folyamán a Katolikus Népszövetség bánsági központjának működését, Fodor József pedig a főtájtári jelentést terjesztette elő.

A közgyűlés meglepedéssel vette tudomásul

a bánsági központ és a Katolikus Népszövetség negyvenhat bánsági tagozatának példás működését.

Jogi védekezésre készülnek a külföldi diplomás orvosok

Ismét megkezdte működését az ellenőrzést végző bizottság
Ügyvéd is elkísérheti a megidézett személyt a bizottság elé

Kolozsvár, november 18. Ismét megkezdte működését a külföldön szerzett orvosi és gyógyszerészeti oklevelek felülvizsgálását végző bizottság, kiküldte idézéseit és abban az esetben, ha a címzett a megjelölt napon nem jelentkezik az ellenőrző bizottság előtt, vagy távolmaradását megfelelő indokkal előre be nem jelentette, elveszti az orvosi gyakorlat jogát és rendelőjét bezárják. A törvényrendelet megengedi, hogy az orvost jogtanácsosa ki sérje el a bizottsághoz s az ügyvéd, éppen úgy, mint a bíróság előtt, jogi érvekkel védheti a megidézett orvost. Kolozsváron már készülődnek az orvosok, hogy a bizottság előtt ne maradjanak jogvédelem híján és értesülésünk szerint az egyik orvos jogi képviselője a következő védekezést adja elő:

1. A külföldi egyetemen végzett orvos a romániai orvosi gyakorlat elismeréséhez szükséges vizsga során először írásbeli vizsgát tett az egészségügyi minisztériumban. Az írásbeli vizsga során három feladatot kellett megoldani, leggyakrabban

egyet a belgyógyászat, egyet a sebészet s egyet a törvényszéki orvostan kérdéseit közül.

2. Ezután következett a klinikai vizsga. Itt minden alkalommal öt egyetemi tanár előtt öt jelentkező vizsgázott. A jelentkezőket külön-külön 15 percnyi időre egyedül hagyták egy beteggel és negyed óra leforgása alatt diagnózist kellett készítenek a beteg bántalmairól.

3. Ezután az öt jelentkező átvonult a vizsgázóterembe, ahol az öt egyetemi orvostanár előtt le-tették a szóbeli vizsgát.

Ezekkel a jogi érvekkel az érdekelt orvosok azt akarják alátámasztani, hogy a törvényrendelet azokat sújtja különböző nehézségekkel, Bucurestii jelentkezőkkel, újabb vizsgákkal, vesztelőkkel, akik már egyszer belföldön is lenizsgáztak. Az orvosok jogi képviselője ki fogja fejteni a bizottság előtt, hogy a hibákért, amelyek a libera practica vizsgák során esetleg történtek, semmi körülmények között sem terhelheti felelősség az orvost, hanem csak az egyetemet, amely a külföldi diplomát nosztrifikálta.

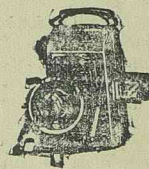

Foto-Sport-Optik

Fotolaboratorium „Agfa”, „Kodak” és „Voigtlander” gépek és filmek.

A. M. Mülley

Timișoara I.,
Strada Solderer 11.

Kleinschroth dr., a németek egykori teniszbajnoka és jelenleg a német szövetség kapitánya az egyik berlini lapban összeállította Európa tenisz ranglistáját, mely a következő: 1. Austin angol, 2. Menzel német, 3. Puncses jugoszláv, 4. Szigeti magyar, 5. Csejnar cseh, 6. Henkel német, 7. Metaxa német, 8. Destreameanu francia, 9. Gábory magyar, 10. Bonssus francia. A kiváló német szakember listája is azt bizonyítja, hogy a magyar teniszsport 1938-ban elérte azt a nivót, mely Kehrling idejében a legmagasabbak közé tartozott Európában.

Angliában mozgalom indult meg az iránt, hogy a labdarúgó játékosok részére nyugdíjintézetet és balesetbiztosítást létesítsenek. Ennek a tervnek erős visszhangja támadt a sportkörökben, melyek ugyszólván napok alatt lejegyezték a nyugdíjintézetre kibocsátott követvényeket, melyek értéke százmillió leinek megfelelő összeget tesz ki. Az angol sportkörök ezenkívül kötelezték magukat arra, hogy minden mérkőzésük tiszta bevételének ötszázalékát is a nyugdíjintézet alapja javára fordítsák.

Harminc magyar távfutó stafétában viszi Kasára az OTT okmányát, mellyel közlik a felvidéki magyar egyesületek visszacsatolását. Egy-egy áltéla öt kilométert szalad.

A szövetség elhatározta, hogy valamennyi labdarúgójátékos igazolását felülvizsgálja, mert megtörtént az, hogy egy játékos több helyen is le van igazolva, természetesen más és más név alatt. Sokszor azonban még azt sem tartották szükségesnek, hogy a játékos nevét megváltoztassák.

KÖZGAZDASÁG

Szabályozza a kényszeregyezséget az új kereskedelmi törvény

Legfeljebb két év alatt legalább 50 százalékot kell az adósnak fizetnie

Az új kereskedelmi törvénykönyv a kényszeregyezés és a csőd kérdésével is foglalkozik. Kényszeregyezséget a kereskedő a következő feltételek mellett kérhet:

1. A kereskedő legalább három éve bejegyzett céggel kell rendelkezzen.

2. A hitelezőknek legalább ötvenszázalékos kvótát kell felajánlani, míg a régi törvény 40 százalékos kvótával is megelégedett.

3. Ennek a kvótának kifizetése legfeljebb két éven belül meg kell történnie. A régi törvény erre öt évet engedélyezett.

4. A kereskedő reális biztosítékokat kell felmutasson, amelyek garantálják a kényszeregyezés végrehajtását.

5. Be kell mutatnia az utóbbi három évről pontosan vezetett üzleti könyveit, valamint javainak pontos listáját, hitelezői és adóai névsorát, a mérleget, a nyereség és veszteségszámát, valamint személyi kiadások listáját.

A törvény mindezek alapján bírálja el, hogy a kérvényező megérdemli-e a kényszeregyezés kedvezményét, vagy sem. A kényszeregyezés megadásáról nem a törvényszéki elnök, hanem a törvény-

széki tanács dönt és ennek határozata ellen a táblához lehet fellebbezni.

Lényeges intézkedése az új törvénykönyvnek, hogy jogot ad a törvényszéknek arra, hogy a kényszeregyezés bármelyik szakaszában kimondja a csődöt, abban az esetben, ha a kereskedő rosszhiszeműsége bebizonyosodást nyer, ha nem tüntette fel összes hitelezőit és ha a valóságnál nagyobb passzívumot tüntetett fel. A törvény 676. szakasza értelmében, a hitelezőknek jogukban áll teljes követelésük kifizetését kérni abban az esetben, ha a kényszeregyezésben volt kereskedő időközben olyan javakat szerzett, hogy teljes tartozását kiegyenlítheti.

Csőd, az új törvénykönyv értelmében, csak kereskedők, vagy kereskedelmi társaságok ellen kérhető. A csőddel kapcsolatban az új törvénykönyv nagyjában az ökirályságbeli csődtörvény szakaszait ismétli. Az új törvény csődben levőknek nyilvánítja azt az esetleges személyt is, akinek neve alatt a csődbe jutott kereskedő kereskedelme üzne. Módot nyújt az új törvény a csőd utáni kényszeregyezésre is.

A gabonakivitel nehézségei

Az idén a nagy buzafeleslegék folytán a világgiazi árak erősen visszaestek

Rendkívül fontossággal bír, hogy Románia mezőgazdasági feleslegét minél jobban értékesíthesse. Ez az idén akadályokba ütközik, aminek mélyebb okai a világgiazi helyzetben keresendők. Tavaly és két év előtt ugyanis a világ buzafeleslegése körülbelül arányban állott a fogyasztással és így szinte általában volt a kereslet a buza és más gabonafélék iránt. Az idén azonban fordított a helyzet. A világ hatalmas buzafeleslegéssel rendelkezik, a kínálat erősen meghaladja a keresletet, a buza és az agrártermékek még tavaly aranyat jelentett, az idén az eladónak kell a vevőt megkeresnie. Ilyen körülmények között a kormány gabonairtékesítő akciója nehézségekbe ütközik. Az utolsó két évben a gabonairtékesítés szerepe mindössze arra szorítkozott, hogy az állam a szövetkezetek révén rendezes piaci árnál magasabban összevásárolta a búzát, amivel emelte a buza árnyóját is. Mivel a buzaárak ugy tavaly, mint tavalyelőtt, is állandóan emelkedtek, a piaci árnál drágábban vásárolt árut is veszteség nélkül lehetett értékesíteni. Az idén a nagy buzafeleslegék folytán a buzaárak erősen visszaestek, a ma megvett áru holnap már kevesebbet ér, azonkívül a magánkereskedelem nem látván jövedelmezőséget, kikapcsolódott a buzaüzletről. Még inkább megnehezíti a helyzetet a megfelelő gabonaszilozok hiánya, amelyek a buzaértékesítési ak-

ció kiterjesztését még akkor is sulyosá teszik, ha a megfelelő forgalmi tételt elő is lehet teremteni.

A búzaszezón elején a magasán megállapított minimális ár miatt nem lehetett exportbuzát vásárolni, azonkívül késett a kiviteli engedélyek kiadása is. Közben a búzát igénylő államok másutt kezdtek vásárolni. Ma már az a helyzet, hogy Csehszlovákia nem vásárol gabonát, Magyarország nem ad tengeribehozatli engedélyt, Németország, amely a búzáért kezdetben szívesen fizetett volna 136—145 márkát, most az árakat 124 márkában állapította meg és ezen az áron sem vásárol.

Különösen nehéz lett a bányági gabona külföldi elhelyezésének lehetősége. Ausztria és Csehszlovákia, husz éven keresztül a legjobb vevők voltak és most már nem azok. A tarifális viszonyok olyanok, hogy a bányági búzát Constantinába, onnan Rotterdamba vizsik és így szállítják Svájcba, tehát a magas fuvar miatt a bányági búzáért kisebb árak érhetőek el, mint az ökirályságbeli gabonáért. A kormány a buzaértékesítéssel hatalmas munkát végzett. Nemzetközi paritásban a romániai buza értéke ma alig 24.000 lei és mégis 38.000 lei körül árak vannak az országban. Kizárólag a kormányintézkedések érdeme, ha a gazda ma minden nehézség ellenére is olyan árat kap buzájáért, amely mellett megtalálhatja számítását.

Előkészületek a jövő évi adókiivetésre

Ismét megállapítják az ipari és kereskedelmi szakmák jövedelmezőségi koefficiensét

Az egyenesadótörvény 39. szakasza szerint évről-évre megállapítják az egyes kereskedelmi és ipari foglalkozási ágak jövedelmezőségi kulesát, melyet mindannyiszor alkalmaznak, ha nem fogadható el teljes hitelűnek a kereskedelmi könyv. A központi bélyegbizottság legközelebb megállapítja a jövedelmezőségi kulesat az ismert eljárás szerint, hogy tíz azonos szakmájú kereskedő és ipari vállalat elfogadott könyve alapján a közpáranyst külön-külön minden szakmára nézve megállapítsa. Első ízben a jövedelmezőségi kules táblázatát az elmúlt észentőben készítették el, de annak alkalmazására nem került sor, mert a folyó pénzügyi évre a felmért mult évi adót hozták át. A táblázat elkészítése azért vált szükségessé, mer egyes szakmák rentabilitásában eltulodások voltak.

Szó van arról a tervről, hogy a kereskedelmi és ipari adók megállapításánál

nem a mérleget, hanem a forgalmat veszik tekintetbe

és ennek nagysága szerint állapítják meg szakmánként a jövedelmezőségi adókules segítségével a nyereséget. Megfigyelék ugyanis, hogy forgalmi adóban a cégek többet fizetnek, mint amennyi a könyvekből kitűnik.

A jövő évben sor kerül a patenta fixa kedvez-

ményével bíró adózók új osztályozására. Azok, akiket 1935 áprilisában osztályoztak, ezéven ismét osztályozás alá kerültek volna, ami csak az adóátvitelkezés miatt, maradt el. Ugyancsak a jövő évben kerülnek osztályozásra a 300 ezer lei jövedelemmel kevesebbel bíró aozók patenta fixába való beosztása.

ÉRTEKPAPIROK TÖRVÉNYTELEN KIVITELÉNEK MEGAKADÁLYOZÁSA. A vámügyi vezérigazgatóság újabb szigorú rendeletet küldött a vámhivataloknak, hogy a Nemzeti Bank engedélyének felmutatása nélkül ne engedjenek át valamely belföldi vagy külföldi értékpapírt, szolványt a vámhatáron. Hasonlóképpen a Közdétszóság Hivatalának megkeresésére a posta is ellenőrizni fogja az ajánlott levelek és értéklapok tartalmát az értékpapírok szempontjából.

— AZ UGR KÖZPONTI SZÉKHÁZANAK ALAPKÖLÉTELE. A gyáripárosok központi székházának alapkövetélete tegnapelőtt volt, amelyen megjelent Mihița Constáninescu nemzetgazdasági miniszter is. A megjelent előkelőségeket Victor Slavescu, volt pénzügyminiszter, az Ugr elnöke üdvözölte és ugyan ő tartotta az ünnepi beszédet is.

A kormány megállapítja az előrendű közszükségleti cikkek jegyzékét

A kormány tegnap minisztertanácsi naplóban határozta meg, hogy mit kell az elsőrendű közszükségleti cikkek elnevezése alatt érteni. A minisztertanácsi napló szerinti a közszükségleti cikkek a következők: zöldség és főzelekkfélék, konzervek, gabonaműemlék, takarmányok, szalma, bor, zsiradék, háj, szalonna, tehénfaggyu, nyersbőr, tehén, borjú, juh, disznó, bány, ikra, sózott csuka, élő és vágott szárnyas.

Ugyanez a minisztertanácsi napló foglalja magában azt a határozatot is, hogy a kormány november 1-től négy hónapi kísérleti időre

négy lei prémiumot fizet minden élő Görögországra kiszállított disznóhús után.

Hasonlóan 1 lei prémiumot ad a kormány a Csehszlovákiába kiszállított élő juh kilója után.

Ártolyamok, gabonaárak

PÉNTEK, NOVEMBER 18.

A hivatalos devizaárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befoglalatik. Dinár 2.89—3.05, pengó 25 és 26.50—27, német márka 38—39, felár nélkül.

Megszilárdult a tengerüzlet. A bányági gabonapiacra a tengeri irányzata szilárd, a buza iránti kereslet is élénkült, de a többi gabonamű irányzata továbbra is lanyha és az üzleti forgalom csekély. A piaci árak a következők: temesi buza 73 kilós 350, torontali buza 375, uj tengeri 260, száritott uj tengeri 345, zab 390—400, takarmányárpa 300, tavaszi árpa 380—400, korpa 270, ötokmag 730, uj ötokmag 630, muharmag 310, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként. A lucernamag 50, a löheremag 18 lei kilónként.

— A CÉGTÖRLÉS ÚJ FELTÉTELE. Megírtuk, hogy pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a cégjegyzékhiatal cégek törlesztését csak akkor fogantatosíthatja, amennyiben az illető cég az állammal szemben fennálló összes kötelezettségeinek eleget tett. Mivel sok cég adott be törlesztési iránti kértést a céghivatalhoz, és a régi adóztörlesztés mindaddig fennáll, amíg a törlesztés el nem végezve, ezek a cégek helyesen tennék, ha sürgősen érdeklődnének a kereskedelmi kamara cégjegyzékhiatalánál, vajjon a kért törlést keresztülvezette-e?

— KONVERZIÓS BANKOK ADÓKEDVEZMÉNYE. A bucuresti ültőhába érdekes adóügyi döntést hozott a konverziós eljárás alá eső bankok ügyében. Az egyenes adóról szóló törvény 39. szakaszában foglalta az a kedvezményt, hogy felszámolás alatti részvénytársaság csak a kivettelt adó felét tartozik lefizetni, kiterjesztették mindazon penztársaságokra, amelyek a falusi vagy városi adósságtörlesztés folytán kiemlévőségük 40 százalékát elvesztették. Az egyik fővárosi bank az 1935. évi mérlegben nem írta le a konverziós veszteséget, mire az adóhivatal bizottság nem alkalmazta az adómentes felére való leszállítást. A tábla, mint fellebbezési hatóság a határozatot megváltoztatta és kimondotta, hogy a kedvezmények célzata az volt, hogy a kérdéses bankok szándékát elősegítsék és így annak alkalmazása független a mérlegben feltüntetett veszteség mennyiségétől és attól is, hogy a pénztársaság valóban elveszti-e a konverziós adósság leirandó részét, vagy azt — magánegyeztetés útján — részben megmenti.

— PIACI ÁRAK: A temesvári hetipiacra a háziasszonyok pénteken a következő árak mellett vásároltak: tojás darabja 2.80 lei, turó darabja 7 lei, tejfel 10 lei, vaj kilója 100—120 lei, bab kilója 14 lei, karfiol 8—10, káposzta 4, zöldség 4, sárgarépa 4—5, hagyma 8 lei kilója, zöldpaprika darabja 1 lei, burgonya 4 lei, marhahús 28—30, sertéshús 30—40, borjúhús 32—56 lei, harsca 120 lei kilója, rántani való csirke párja 40 lei, sütni való csirke párja 60—70 lei, liba 200 lei darabja.

— KISÁLLATKIÁLLÍTÁS. A „Fauna Banatului” bányági kisállattenyésztő egyesület, mint minden évben, az idén is megrendezi szokásos ösz országos kisállatkiállítását. A kiállítás a III. kerület Piața Lahovari téren levő Kiefer-féle nagy tancsere és annak mellékhelyiségeiben, december 10—12-én lesz. Az értékes állatok díjazását a földművelésügyi miniszterium kiküldötte Rüssu dr. végzi, akinek módjában lesz a bányági fejlett baromfi-tenyésztésről ezen az úton is meggyőződni.

A kikoszarzott szerelmes agyonlőtte a bűn lejtőjére került csapodár leányt

Öngyilkosságot is akart elkövetni, de a fegyver csütörtököt mondott

Temesvár, november 18. Szegi Béla resicai lakatos és Simandala Viorica, aki árvalány volt, évek előtt egymásba szerettek. A leány később az egyik resicai üzlet alkalmazottja lett, majd ez év tavaszán Temesvárra jött. A városi élet hamarosan a lejtőre sodorta a fény után vágyódó leányt és néhány hónap után már az egyik éjszakai mulatóhely alkalmazottja volt. Szegi Béla nem tudta elfelejteni a leányt és amikor szabadságot kapott, zsebébe tett megtakarított pénzt és utána jött. Először a resicai ismerősöknél kereste, míg végül

relmi történet a drámai fordulathoz. Szegi Béla ez év július negyedikén hajnalban az egyik külvárosi vendéglőben ült, amikor véletlenül betoppant Simandala Viorica. A két fiatal között veszekedés támadt, majd Szegi Béla revolvert rántott és a leányra lőtt, aki véresen a földre esett. Azután maga ellen fordította a fegyvert, de a revolver csütörtököt mondott. Simandala Vioricát kórházba szállították, ahol

néhány óra múlva meghalt.

A gyilkos fiatalember tegnap került a temesvári büntető tábla elé, amelynek tárgyalásán kijelentette, hogy sohasem tudta volna megölni a leányt, ha nem gunyolja ki szerelmét. A büntetőtábla az enyhítő körülmények figyelembevételével Szegi Bélát három évi fogházra ítélte.

az egyik temesvári vendéglőben megtalálta. Szegit elkésztette a leány életmódja és vissza akarta vezetni a jó útra. Többször is feleségül kérte, de Simandala Viorica mindannyiszor nevetve kikoszarozta. Ilyen előzmények után jutott el a sze-

Százezer ember pusztult el az Ebro-menti harcokban

A spanyol polgárháború legnagyobb csatája — A nemzetiek harmincezer embert vesztek

Saragossa, november 18. A Havas írda tudósítójának jelentése szerint az Ebro-menti csata, a mely tulajdonképpen az első szabályszerű nagy ütközete volt a spanyol polgárháborúnak és amelyben több, mint százezer ember vesztett el, a hadfelszerelés legnagyobb része is elpusztult, — 15 napi ekseredést küzdelem a nemzetiek javára

dőlt el. Ennek az óriási csatának mérlegét még nehéz megvonni. A nemzeti nagyvezérkar jelentése szerint a katalán hadsereg, ha nem is pusztult el teljesen, újabb ütközetre már nem vállalkozhat.

A nemzetiek veszteségét harmincezer emberre, vagyis három divízióra becsülik.

Ami a köztársasági hadsereg újjászervezését illeti, ez teljesen lehetetlennek látszik, míg a nemzeti hadsereg újjászervezésére három héten belül sor kerülhet. Franco tábornok győzött, mert gazdagabb volt. Ezer ágyúval, négyszáz bombavető repülőgéppel, municiótartalékokkal, jól felszerelt és jól táplált katonasággal rendelkezett. Főcélja az volt, hogy az ellenség egyik hadseregét megsemmisítse.

Hirdessen
a Déli Hírlap-ban

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megeleenek

Az 1938. jul. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Házasság és Levelezés rovatban szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett), Gröz-traffic, Calea Dorobanților 2 III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari IV. kerület: March-traffic, Piata Küttl. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás
Szoftalós dadát vidékre keresek hat hetes csecsemő mellé. Cimeket kérem a kiadóba leadni. 3130

Mindenes szakácsnő éves bizonyítványokkal december 1-re felvétetik. I. Str. Peles 7. (TMTE sportpálya mellett). Jelentkezés 9—11-ig és 3—5 óra között. 2740

Allást keres
Szobaasszony 10—15 ezer lei óvadékkal jóforgalmú szállodába, december 1-re állást keres. Vidékre is megy. Ma rioara Kiss, Hotel Paris, Timisoara I. kerület. 2739

Nagy vésőnőkre, esküvőkre, zsurokra a legfinomabb ételek készítését vállalom. Nagy gyakorlattal rendelkezem. Kovács Zsuzsana, III., Str. Diaconul Coresi 24. 2712

Szorgalmas tiszta asszony nagytakarításokat, mosást, vasalást vállal, nagy gyakorlattal. Cim a kiadóban. 3016

Okleveles jegyző, 25 évi gyakorlattal, önálló munkaerő, román, magyar és német nyelvben jártas, azonnali belépéssel (esetleg 3 hónapra is) alkalmazást keres. Cim Demeter Ludovic Covasint, jud. Arad. 2743

Ha szép akar lenni?
Használjon KULKA-féle liliom-tejkrémét, liliom-tejszappant és liliompudert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi
gyógyszertárban
a „Fekete Sashoz” I. Piata I. C. Brătianu.

Lakas
Butorozott szobát keres fiatal házaspár. Cimeket hér megjelöléssel a kiadóba „Tiszta” jellegre. 3129

Adás-vétel
Eladó két drb. pedigrés fiatal német vizsla. Telefon: 44—18. Friedrich mérnök. 2734

Ottománt jókarban lévő, szép huzattal megvételre keresek. Cimét árnegjelöléssel „Szép széles” jellegre a kiadóba kérem. 3110

Eladó férfi-öltöny és télikabát. IV. Str. I. Brătianu 29. III. 2. 2738

12 személyes evőezöket megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Ezüst” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 3112

Modern családi házat 2—3 lakással, lehetőleg központi fűtéssel, az I. kerületben megvételre keresek. Cim a kiadóban. 3016

Gyermekkosci, mély, modern megvételre kerestetik. Cimeket „Modern” jellegre a kiadóba kérek. 3131

Eladók különféle bútorok, úgymint ebédő, háló stb. Cim a kiadóban. 3132

Veszek egy 1½ HP., vagy 2 HP. erősségű háromfázisú villanymotort, esetleg cserébe adok egy 2 HP. erősségű kettős fázisút. I. Dora IV. Str. Brătianu No. 21. 2742

Különféle
Teherautótulajdonosok vasárnap 20-án délben 2 órakor kivétel nélkül, okvetlen jelentkezzenek Timisoara IV. Str. Brătianu 16. Gheorghe Sehr vendéglőjében megalakulás végett. Érdelklöhetnek Körössy teherautótulajdonosnál. Telefon: 22—15. 2744

Ada-Kalehról Rahát (szultánkenyer)
Legfinomabb róza, narancs, vanília, málna, citrom, barack és csokoládé, kimérve, vagy szép kivitelű csomagolásban tetszés szerint nagyobb darab, vagy apróra vágva. Rendelésre minőség szerint: Finom lei 44. — Különlegesség lei 60. — Lokum lei 86 árban, postán, vagy vasuton promt szállít
Matics Mihály, Orșova
Depozit de Rachat dela Ada-Kaleh

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia și editura S. i. n. c. Arad.